SÖRMLANDSLÅTEN

1989 Nr 1

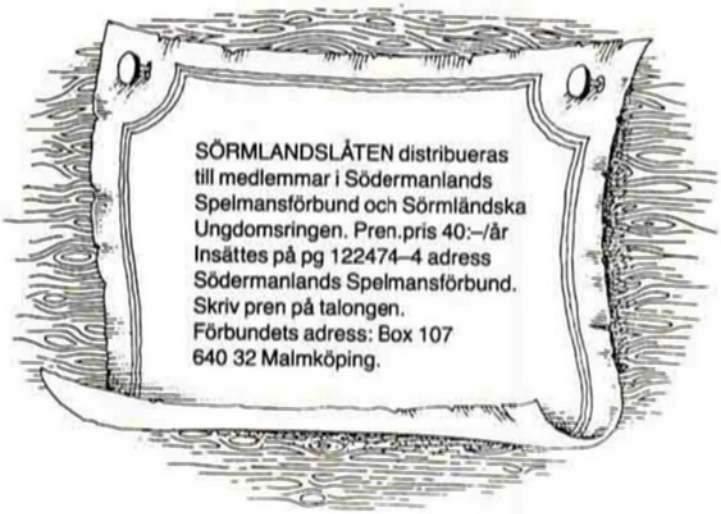
SÖRMLANDSLÅTEN distribueras
till medlemmar i Södermanlands
Spelmansförbund och Sörmländska
Ungdomsringen. Pren.pris 40:–/år
Insättes på pg 122474–4 adress
Södermanlands Spelmansförbund.
Skriv pren på talongen.
Förbundets adress: Box 107
640 32 Malmköping.

INNEHÅLL

Ordföranden har ordet 2
Östgöten Arne Blomberg 3
Stig Norrman: August Widmark och sfärernas harmoni 4
Bernt Olsson: När ja va själv 8
Christina Frohm: Utvecklingen går i rätt riktning 9
Det stora bröllopet 11
Vem tar hand om Folkdansen 19
Fader Berg spelar menuett 20
Efterlysning 22
Satsa lite extra nästa år 23
På nytt strömmar tonflätorna... 25
Stämmor på Torekällberget... 27
Sörmländska Ungdomsringen 29
Södermanlands Spelmansförbund 33

Omslagsbild: Kvarnen 60 år 1989, Torekällberget, Södertälje

Ansvarig utgivare:
Carl-Gustaf Ohlsson
Redaktionsadress:
Carl-Gustaf Ohlsson
Torggatan 7 Tel 0158-109 95
646 00 Gnesta

Upplaga 2.000 ex

Spelmansförbundets Ordförande har ordet

Planeringen och arbetet med Folkmusik och Dansåret 1990 i Sörmland samt Riksspelmansveckan med Zornmärkesuppspelningarna i Nyköping har nu gått in i ett intensivare skede för oss i Spelmansförbundet. Samarbetet inför 1990 med Stiftelsen Kultur i Sörmland och dess företrädare, Anita Hedlund och Lennart Lundblad, betraktar jag som en pärla i min spelmanstillvaro.

I nästa nummer av SÖRMLANDSLÅTEN kan jag ge en fullständig skiss över den verksamhet som kommer att ske i landskapet under 1990.

Den 7- 8 april anordnade Organisationskommitten för Folkmusik- och Dansåret 1990 ett rikstäckande planerings- och inspirationsseminarium i Flemmingsberg utanför Stockholm.

Sörmland förträddes av Lennart Lundblad och Anita Hedlund, Kultur i Sörmland, samt Christina Frohm och Arne Blomberg, Södermanlands Spelmansförbund.

En av höjdpunkterna på fredagens program var när Christina Frohm spelade och berättade om sina erfarenheter som spelman och peda - gog. Hon presenterade även en del av Sörmlands regionala arbets - grupp ideér inför 1990.

KONSERT OCH DANS

För fredagskvällens konsert och dansmusik stod Folkmusikgruppen Simmings från Sörmland, enligt programtextförfattaren en traditionell mångfasseterad folkmusikgrupp.

Groupa medverkade med svensk nutida folkmusik, gruppen Zebra med svensk/ afrikansk.

Zebra inledde och framförde musik och dans på ett traditionellt sätt som kändes rätt och riktigt.

De lade sig vinn om sin provinsiella tradition. Ett framförande som publiken uppskattade.

Om Simmings kan jag inte nämna så mycket då jag är medlem i gruppen och part i målet.Det som gladde mig var ett underbart gensvar från publiken, (gällde även under danspelningen), samt de många engagemang vi har fått runt om i Sverige efter vårt framträdande.

Groupa kan jag inte närmare kommentera då jag varken förstod mig på deras konsertframträdande eller dansmusik.

Jag slutar med ett tack till er alla i Spelmansförbundet för förtroendet att få leda verksamheten ett år till.

Jag är mycket glad och stolt över Södermanlands Spelmansförbund och dess styrelse, Ett förbund som åtnjuter respekt och förtroende i vårt spelmanssverige.

Varma hälsningar från Sören Olsson med familj.

Östgöten Arne Blomberg blir alltid Sörmländsk spelman

Visserligen har Arne Blomberg, en av stöttepelarna i Södermanlands Spelmansförbund flyttat över gränsen och bosatt sig i Östergötland, men sörmlänningarna har varit förutseende.
Vid årsmötet, som hölls i Malmköping utsågs han enhälligt till hedersordförande och därmed är han Sörmlänning för alltid.
Arne Blomberg berättade, att han skolades av Gustaf Wetter, vars minne för alltid finns bevarat i bland annat spelmanskretsar.
Arne Blomberg kom tidigt med i Södermanlands Spelmansförbunds styrelse. Gustaf Wetter såg nämligen tidigt vem han hade i sina led.

- Det här känns verkligen hedrande, sa Arne Blomberg. Södermanlands Spelmansförbund är det äldsta i landet, också ett av de kraftfullaste.
- Jag har ju haft förmånen och glädjen att följa utvecklingen allt sedan Gustaf Wetters dagar. Han, om någon, visste hur Spelmansförbundet skulle utvecklas.
Arne Blomberg har gått den långa vägen sedan han för 27 år kom med i den " musikaliska" långdansen.
Han invaldes i styrelsen och via vice ordförandeposten fick han ta över klubban.

Med det här kraftiga handslaget bekräftar ordföranden i Spelmansförbundet Sören Olsson till höger, att Arne Blomberg utsetts till hedersordförande.

August Widmark och sfärernas harmoni

Spekulationer kring ett musikaliskt universalsystem

av Stig Norrman

Att spelman ofta haft förbindelser med det övernaturliga är allom bekant. En omfattande berättartradition om förbindelser med exempelvis Näcken eller Strömkarlen har också knutits till spelmän, framför allt i mellersta och norra Sverige med personifierade exempel i praktiskt taget varje socken. Sörmland är därvidlag inget undantag. Att ha lärt av näcken eller vara i förbindelse med någon som stod djävulen nära, var onekligen en viktig kvalifikation även i den sörmländska spelmanskarriären. De flesta av oss känner också till berättelsen om hur Carl August Lindblom med sin fosforlysande stråke fick stolar och bord att dansa - låt vara med viss insats av eget arbete - och hur Svinstu-Fredrik med Hins hjälp, gjorde sin systerson August Widmark till Sörmlands störste spelman.

Men för en del spelmän sträckte sig ambitionen längre än till att vara beroende av eller förlita sig på den Onde. En sådan spelman var Olof August Widmark (1824-1878), åtminstone om man får tro Karl Eriksson, "Millerste-Kal", från Österåker. Widmark var förutom en duktig lärare med många fiolelever också en tankare och filosof, som bl.a. funderade över eventuella samband mellan musik och känslor, tid och rum. I spelmansförbundets arkiv i Malmköping finns en tabell som tillskrivits Widmark och återgivits av den ovan nämnde

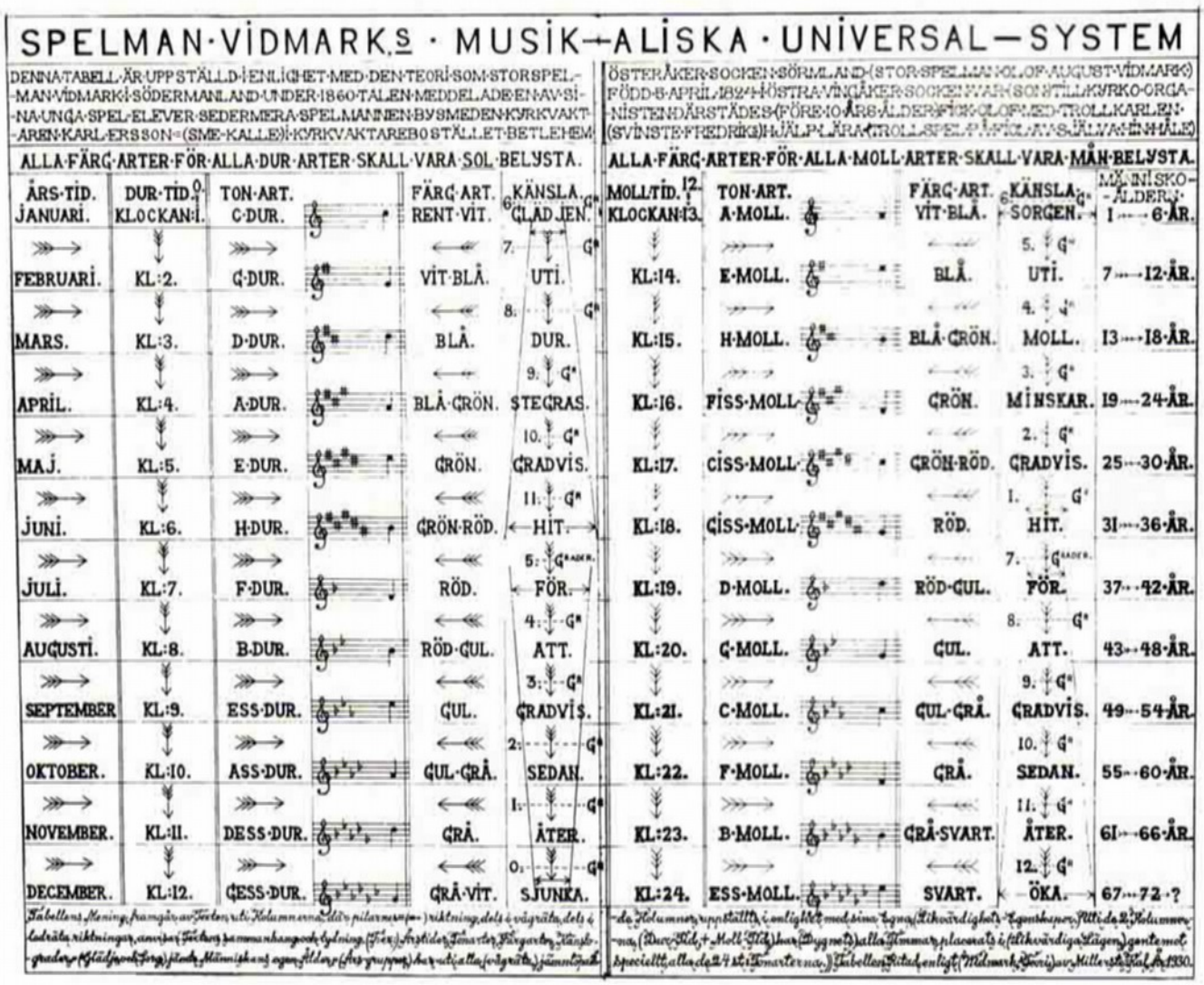

SPELMAN·VIDMARKS · MUSIK-ALISKA · UNIVERSAL-SYSTEM

DENNA·TABELL·ÄR·UPPSTÄLLD·I·ENLIGHET·MED·DEN·TEORI·SOM·STORSPELMAN·VIDMARK·I·SÖDERMANLAND·UNDER·1860·TALEN·MEDDELADE·EN·AV·SINA·UNGA·SPEL·ELEVER·SEDERMERA·SPELMANNEN·BYSMEDEN·KYRKVAKTAREN·KARL·ERSSON=(SME-KALLE)·I·KYRKVAKTAREBOSTÄLLET·BETLEHEM

ÖSTERÅKER·SOCKEN·SÖRMLAND·(STOR·SPELMAN·OLOF·AUGUST·VIDMARK)·FÖDD·8·APRIL·1824·I·ÖSTRA·VINGÅKER·SOCKEN·VAR·SONSTILLKYRKO·ORGANISTEN·DÄRSTÄDES·(FÖRE·10·ÅRS·ÅLDER)·FÖRK·OLOF·MED·TROLLKARLEN·(SVINSTE·FREDRIK)·HJÄLP·LÄRA·TROLLSPELA·MYCKET·AVSJÄLVA·EN·HÅLE

ALLA·FÄRG·ARTER·FÖR·ALLA·DUR·ARTER·SKALL·VARA·SOL·BELYSTA.

ÅRS·TID.	DUR·TID.	TON·ART.		FÄRG·ART.	KÄNSLA.
JANUARI.	KLOCKAN·1.	C·DUR.		RENT·VIT.	GLÄDJEN.
FEBRUARI.	KL:2.	G·DUR.		VIT·BLÅ.	UTI.
MARS.	KL:3.	D·DUR.		BLÅ.	DUR.
APRIL.	KL:4.	A·DUR.		BLÅ·GRÖN.	STEGRAS.
MAJ.	KL:5.	E·DUR.		GRÖN.	GRADVIS.
JUNI.	KL:6.	H·DUR.		GRÖN·RÖD.	HIT.
JULI.	KL:7.	F·DUR.		RÖD.	FÖR.
AUGUSTI.	KL:8.	B·DUR.		RÖD·GUL.	ATT.
SEPTEMBER	KL:9.	ESS·DUR.		GUL.	GRADVIS.
OKTOBER.	KL:10.	ASS·DUR.		GUL·GRÅ.	SEDAN.
NOVEMBER.	KL:11.	DESS·DUR.		GRÅ.	ÅTER.
DECEMBER.	KL:12.	GESS·DUR.		GRÅ·VIT.	SJUNKA.

ALLA·FÄRG·ARTER·FÖR·ALLA·MOLL·ARTER·SKALL·VARA·MÅN·BELYSTA.

MOLL·TID.	TON·ART.		FÄRG·ART.	KÄNSLA.	MÄNISKO·ÅLDER.
KLOCKAN·13.	A·MOLL.		VIT·BLÅ.	SORGEN.	1---6·ÅR.
KL:14.	E·MOLL.		BLÅ.	UTI.	7---12·ÅR.
KL:15.	H·MOLL.		BLÅ·GRÖN.	MOLL.	13---18·ÅR.
KL:16.	FISS·MOLL		GRÖN.	MINSKAR.	19---24·ÅR.
KL:17.	CISS·MOLL		GRÖN·RÖD.	GRADVIS.	25---30·ÅR.
KL:18.	GISS·MOLL		RÖD.	HIT.	31---36·ÅR.
KL:19.	D·MOLL.		RÖD·GUL.	FÖR.	37---42·ÅR.
KL:20.	G·MOLL.		GUL.	ATT.	43---48·ÅR.
KL:21.	C·MOLL.		GUL·GRÅ.	GRADVIS.	49---54·ÅR.
KL:22.	F·MOLL.		GRÅ.	SEDAN.	55---60·ÅR.
KL:23.	B·MOLL.		GRÅ·SVART.	ÅTER.	61---66·ÅR.
KL:24.	ESS·MOLL.		SVART.	ÖKA.	67---72·?

Tabellens Mening, framgår av Texten, uti Kolumnerna (Dur- och Moll-pilarna samt riktning, delvis i vågrätt, delvis i lodrätt riktningar, anvisa Texten samt samanhangen och lydning (För) av Sju tider, Tonarter, Färgarter, Känslograder, Ålder och Tid) samt Människans egen Ålder (fas-grupper) har utan alla (vågrätt) jämnlöpande Kolumner uppställts i enlighet med sina egna (likvärdighets-egenskaper, Utida 2 Kolumner, (Dur- Tid + Moll-Tid) har (Dur- och Moll-) alla Tonarter placerats i (likvärdiga Lägen) gentemot specielt alla de 24 st. Tonarterna.) Tabellen Skriven enligt Widmark Teori av Millerste Kal. Å. 1930.

Millerste-Kal. I dennes prydliga piktur visar "Spelman Vidmarks Musik-aliska Universal-system", sambandet mellan tonarterna, årets månader, klockslaget, färgen, människoåldern samt solens och månens inverkan på sorgen och glädjen.

Men det är inte bara "nutida" folkmusiker som intresserat sig för musik och sinnlighet. Redan de gamla grekerna ansåg att förutom sång och instrumentalmusik, var musiken ett uttryck för hela den andliga kulturen (vissa teoretiker förde till och med astronomi till de musiska konsterna). Detta innebar att musiken fick en närmast central funktion i det grekiska samhället, framför allt i ceremoniella sammanhang. Sålunda var man mycket noga med vilket instrument som fick användas beroende på den gud som skulle hyllas. I den rena och balanserade Apollonkulten exempelvis, fick endast stränginstrument användas (lyra och kithara) medan de extatiska Dionysosfesternas viktigaste instrument var den tonstarkare aulós, ett skalmejaliknande blåsinstrument.
Här fick också tonarternas - eller snarare skaltypernas, karaktärer en stor praktisk betydelse, vilket kan belysas med följande anekdot:

Då Pythagoras en dag stod och betraktade stjärnhimlen stördes han av en skara unga pojkar, som hade blivit uppeggade av en aulósspelare och som nu med våld ville tränga sig in hos en skådespelerska i närheten. Då befallde Pythagoras att musikern skulle flytta på halvtonssteget, d.v.s. ändra på skaltypen. Detta skedde, varpå ungdomarna lugnt och rofyllt gick hem.

Just tonarterna har alltid mer eller mindre kopplats ihop med olika temperament eller egenskaper och under barocken tilldelades de enskilda tonarterna också bestämda verkningar och "färger", vilka medvetet användes av tonsättarna som hjälpmedel i komponerandet. Sålunda fick C-dur stå för manlighet, militär disciplin och naturkraft medan G-dur angav dagsljus, solsken och gröna ängar; F-dur var tonarten för pastoral idyll. Fiss-dur eller tonarter med många korsförtecken associerades med "ideer om himlen, med extatiska visioner om en värld utanför all smärta och pina, med evig fred och himmelsk tröst" om man får tro C. F. Händel.
F-moll och fiss-moll stod för olika grader av tragiska inslag - djup bedrövelse, melankoli och patetisk klagan; g-moll för svartsjuka medan e-moll var tecken på vemodiga och sorgsna stämningar.
Det ska dock påpekas att det såväl under barocken som under senare århundraden varit delade meningar om tonarternas särprägel. Men många tonsättare har gripits av tanken och det är säkert ingen tillfällighet att Beethoven valt just F-dur för sin sjätte symfoni, Pastoralsymfonin.
Det är heller ingen tillfällighet att spelmännens näckpolskor är komponerade för omstämd fiol. Tillfälliga - och med drag av efterkonstruktion, är nog däremot liknelserna med klockorna i Tyska kyrkan i Stockholm, "Tiska klocko", liksom i en del fall uttrycket "förställd efter engelska klockan".
I Millerste-Kals - Widmarks - tabell finns emellertid de olika tonarternas etos eller "karaktär" endast antydd genom graderingen av glädje (dur) och sorg (moll).

Jag nämnde ovan barocktonsättarnas ideer om tonarternas bestämda "färger". Sammankopplingen av färger oach toner är en företeelse med årtusenden av historia bakom sig. Här skall bara nämnas Isaac Newton och hans färgprisma i vilket han lyckades söderdela solljuset i sju färger (rött, orange, gult, grönt, blått, indigo och violett). Sambandet mellan dessa färger och vår sjutoniga, diatoniska skala var naturligtvis uppenbar för filosofiskt anlagda skriftställare och vetenskapsmän. Vissa opponerade sig, bl.a. Goethe, men medgav att även om ljud- och ljusfenomen inte direkt kunde jämföras med varandra, så kunde båda härledas ur "en högre lag".

Här visas en enkel sammanställning över vad jag hittat i litteraturen om sambandet mellan färg och ton. Tabellen, som inte gör anspråk på fullständighet, är uppställd efter den naturliga färgtoncirkeln men anger inte tonartskaraktär (dur/moll).

Blå	Blågrön	Grön	Gulgrön	Gul	Gulröd	Röd	Blåröd	Källa
A		G		F	E	D	C(H)	I. Newton (1704)
C		D		E	F	G	A(H)	L. Castel (1720)
C		D		E	F	G	A(H)	C. Envallsson (1802)
E(D)	F	H(A)		A	C	G	A(H)	Astrolog. litt. (1984)
D	A	E		Ess	B	F		Millerste-Kal (1930)

Tyvärr medger inte utrymmet några närmare analyser, men nog verkar det som om Envallsson tittat i den gamle jesuitpatern Castels skrifter(?)

Nåväl, att färg och ljus idag har stor betydelse vid vissa musikaliska framföranden vet åtminstone var och en som varit på en större rockkonsert.

Under antikens och medeltidens spekulationer sammanställdes ofta toner, tonarter (och färger) med planeternas talförhållanden. Här tänkte man sig ett harmoniskt universum där planeterna rörde sig i banor vars avstånd från varandra var proportionellt till avståndet mellan skalans toner. När universum sålunda rörde sig gav detta upphov till sfärernas harmoni, en lovsång till Gud, som i människans inre motsvarades av det harmoniska förhållandet mellan kropp och själ. Detta förhållande försökte människan sedan efterlikna genom att skapa vad vi kallar musik.
I "Spelman Vidmarks Musik-aliska Universal-system" finns visserligen inte planeternas eller stjärntecknens ställningar medtagna, annat än indirekt genom månaderna. Däremot visar tabellen kopplingen till sol och måne.

Inom astrologin, som har tusenåriga rötter i folktron och väl också får räknas till de kosmologiska spekulationerna, står solen bland annat för viljekraft, beslutsamhet och inre styrka medan månen mer står för känslor och sinnesstämningar. Det är här också lätt att göra kopplingen mellan solen och medeltidens "hårda" *durus* (dur) respektive månen och det "mjuka" *mollus* (moll) - även i enlighet med Widmarks anvisningar.

Vad gäller sambandet mellan färger, årstider och tonarter visar Widmarks tabell att de "varma" färgerna rött och gult återfinns under högsommaren och hösten, medan mera "kalla" (vitt, blått) hör vintern till. Grönt tillhör vår och försommar. I tabellen syns också att antalet kors (#) i korstonarter kulminerar vid midsommar medan motsvarande antal förtecken i b-tonarter kulminerar vid jul. Har speglas på sätt och vis bondeårets indelning med sin kulmen vid sommar- och vintersolståndet. Och eftersom bondens fest är alltid har följt solåret, är det heller inte så konstigt att det enligt tabellen är roligare vid midsommar än vid jul. Försommaren har ju av hävd alltid varit ungdomens tid, medan jultiden mera varit knuten till olika kultiska funktioner.

När jag ser kolumnerna för tid och ålder i tabellen kommer jag osökt att tänka på den s.k. "ålderstrappan", en klassisk bild inom det folkliga bonadsmåleriet. Widmarks "ålderstrappa" är betydligt snävare uppdelad än den gängse, men har sin kulmen under högsommaren i glädjens, jublets och

kärlekens varma färg. Men i bonadsmåleriet möter vi också de sociala positionerna, illustrerade genom höjdskillnaden i ålderstrappan. Det nyfödda barnet och den döende åldringen har samma låga status, medan mannen vid 50 års ålder - på tidiga målningar redan vid 40 - har nått höjdpunkten i sin karriär. I Widmarks tabell är vitt (= alla färger) det lilla barnets färg, medan svart (= inga färger) symboliserar den "döende" åldringen. Karriärens höjdpunkt - 40 år - sammanfaller här med den stora septiman, d.v.s. i dur tonintervallet: C - H resp. Gess - F; i moll: a - giss resp. ess - d.

Slutligen kan man då spekulera i om en sådan här tabell verkligen använts av Widmark någon gång, eller om den är Millerste-Kals egen skapelse men som tillskrivits den mer kände spelmannen för att få större tilltro.
Enligt uppgift fanns det åtminstone en spelman till i Sörmland som var övertygad om exempelvis ålderns betydelse för val av tonart. Det var den gamle klockaren på Ornö, Filip Olsson, som bl.a. konstruerade en slags "gradskiva" där man kunde ställa in de olika variablerna (kanhända lika många som hos Widmark) och sedan avläsa sambanden mellan dem.
Och, vem vet - kanske har vi här nyckeln till varför vissa spelmän är så mycket duktigare än andra, varför vissa grupper låter så bra tillsammans, varför ... ?
Själv avslutar jag spekulationerna med att citera Edward Pettersson i Fagerhult, Vagnhärad, på tal om övernaturliga ting:
"Nej, jag tror inte på de' där, men - en vet ju aldrig riktigt, en vet inte de' se!"

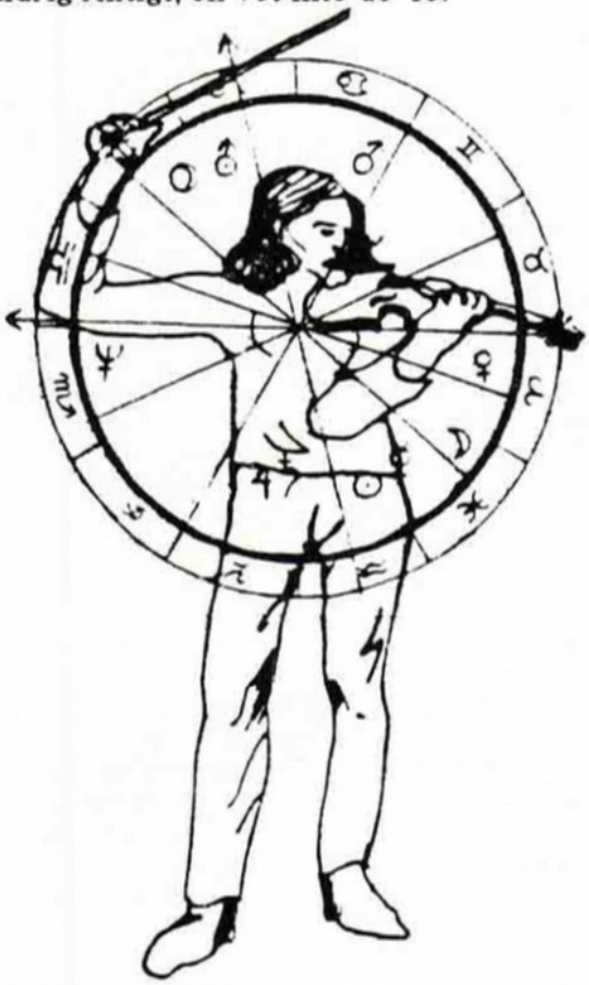

Du som ska flytta eller byta telefonnummer eller redan har gjort det, meddela respektive organisation detta så har du större chans att få tidningen.

När ja va själv

Nu så ska ja berätta ôm en träli kväll. För dä va ett rolit program på teve, å dä där dä tänkte ja att ja skulle ta å sätta mej å titta på - å då va dä en tokstolle - han hadde köpi såna där rullskrisskor di har - mä hjul på - å di där di skulle han sätta på sej. Han va inne å hölls mä dä där, å sen när han skulle resa på sej, då for bena isär på'n, s'att han höllt på te fläka sej. Å sen for han ikull raklånger å for in under sôffa - å sen när han skulle ôpp, då feck han tag i gardin, så han ryckte ner gardinera för fönstra, å gôlvlampa for ikull mä. Å sen ramla han ut i farsta å trappen utföre å ut på gata, å sen vet ja inte va dä vart män, men ja tyckte dä va rolit dä där, för di kan då få te't hur tokit sôm helst, så ja skrattâ, för dä tycker ja ä skôjit mä såna där tokheter.

Fast dä där va ju snart gjort, å sen kom dä e sôm sjöng. Dä va ett branog målat fruntimmer, å ho gapâ å slog mä arma' å skuttâ. När di gör såna där skôjprogram så har di aldri så mycke rolit så dä räcker hela programme, utan di måste ha mä nåra sôm sjunger imillaåt - för å fylla ut mä. Å då brukar di sjunga på engelska för te visa att di ä styvâ på dä. Då slôr ja över på dä andrâ programme å tittâr på dä, tess ja tror att di ha sjungi färdit. Ja behöver inte resa mej heller, för ja har som e lita dosa mä fullt mä knappar på, å då kan en klämma på den å då slôr dä ôm på teven, å behändit ä dä tycker ja, för dä ingen sladd heller, så ja vet inte hur dä kommer sej. Så di ä finurligâ te hitta på. Så ja gjorde dä - fast då va dä en sôm spetâ ikring ute i trägårslanna å han hadde e lita kratta, å så hadde han sôm e lita tovâ sôm han geck å höllt i - dä va le nån växt, kan ja tro. Å så funderâ han på var han skulle sätta ner den där - å hölls å sagga ôm dä, så ja geck ut i köke å satte på panna.

Ja hadde kvar en halv vettkuse, å den där skulle ja ha å dôppâ, fast när ja tittâ i bröburken så ha han legâ å vurti mögluger, så den feck ja slänga te kos, å då hadde ja bara lite hårt brö sôm ja blötte ôpp i kaffe, å dä va då inge vidâre.

Ja geck in i rumme sen, för ja skulle si ôm den där vrôlhona hadde slutâ, å dä hadde ho, fast då va dä en kar i ställe, å han gapa då etter värre. Å spelâ på nån sorts gitarr gjorde han. Inte begrep ja just va han sjöng, men ja tror att dä va ôm någe fruntimmer sôm hadde lajd å ifrån en, å så ville han att ho skulle komma tebaks, så ja tror dä va dä han menâ. Å så hadde han nåra blanka skinnböxer på sej, å di verka vara för små ått'en - å så gne han ikring å vicka på röva å vrôlâ sôm en tjur, så riktit sluger kan han ju inte ha vari, dä kan ja aldri tro, så dä va'le mycke för dä som ho hadde gett sej iväg.

Så ja lessna på dä där skiten, så ja stängde å teven å tog fram dragspele å geck ut i köke å satte mej - ja har ett sånt därnt gammalt enradit skinnjuck sôm ja brukar spelâ på. Ja hadde en gammal vals etter Lilja som ja funderâ på ifall dä geck å ta ut den där på dragspele, å dä försökte ja mä, för han ä inte så dummer den där valsen - å dä geck ätter ett tag, så ja kom i taga där å spelâ å stampa mä föttera så gôlvbrädera di gungâ i köke - så dä vart rättså rolit i alla fall sen. Å ja höllt på länge å spelâ - gamla polsker å allt möjlit. Ja tycker förrexten bäst ôm tretakt - för dä ä finist. Så här sir han ut den där valsen - ifall du ä styver på te ta ut bitar etter noten. Han ä rättså bra, tycker ja, för dä ä bra takt i'n, så han ä inte så dummer, igentligen.

BERNT OLSSON

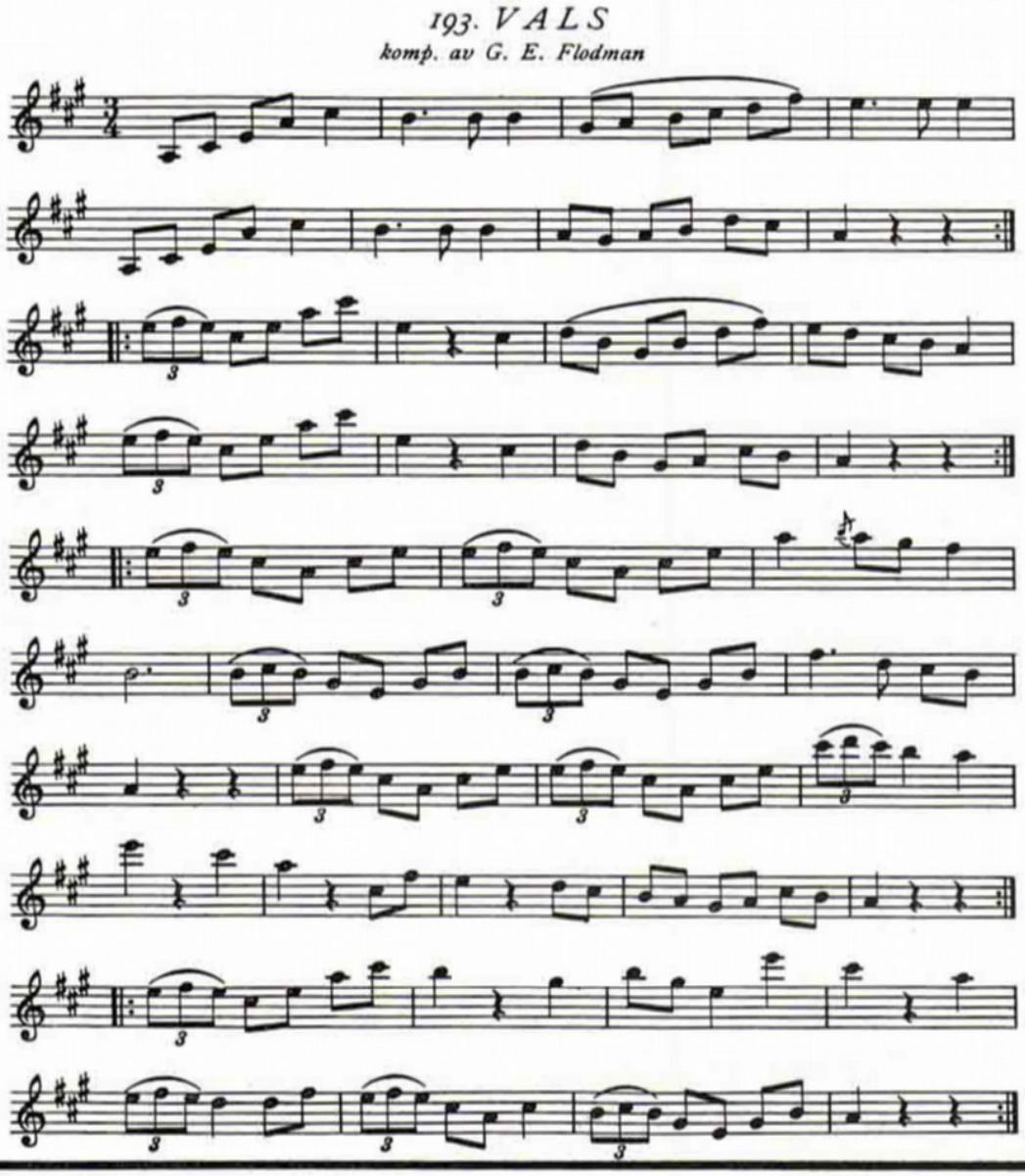

Christina Frohm:

Utvecklingen går i rätt riktning

Vid planerings- och inspirationsseminariet inför Folkmusik- och dansåret 1990 hade Christina Frohm en programpunkt.
Valda delar av hennes anförande publiceras i Organisationskommitténs informations - blad, resten tar vi med i SÖRMLANDSLÄTEN.

Det är en vårdag 1956. Morfar har nyligen sålt kon och börjat trappa ner på jord - bruket med ålderns rätt, nyss fyllda 77. Kanske känner han sig lite vilsen utan jordbruket, men han har ju hästen kvar som sällskapshäst.

Ibland gör vi en resa till kvarnen i Björnlunda. Det tar hela dan ! Vi ska ju dricka kaffe i stugorna, prata med mjölnaren och handla kaffe, socker och havregryn till mamma i den doftande lanthandeln.
Morfar har berättat på vägen hem att han tänkt fila upp klingorna till sågen och packa ved i lockomobilen och såga "bonntimmer en säsong till.
Jag har lekkamrater hos mig från granngården och vi leker i syrenbersån, eller mågfällan, som pappa säger när han vill reta sin 8- åriga dotter. Det knastrar i gruset och

jag ser Rudolf, morfars ungdomskamrat, kliva av cykeln.
Tankarna far snabbt genom mitt huvud men beslutet är lätt att fatta.
- Nu får ni gå hem. Jag ska gå in ! Jag vet precis vad som ska hända. Morfar ska hämta ner två fioler från kammarn och de båda kamraterna ska stryka bort lite spån från hyvelbänken och sitta där och spela med och för varandra hela eftermiddan och JAG ska vara där.
När jag blev så lång att jag själv kunde ta ner fiolen från väggen började jag spela bara för att ingen bett mig göra det, snarare tvärtom. Sen gick allt av bara farten.
En väluppfostrad flicka i 50-60- talets skola skulle gå i kommunala musikskolan, alltså gjorde jag det och har haft stor glädje av det.
Så har åren gått, med föreningsfostran i Södermanlands Spelmansförbund. Där har jag också fått möta traditionsbärarna Ivar Boström, Edvard Pettersson med flera och fått känna glädjen över att ha en kompis på nyss fyllda 90.
Där har jag fått lära mig spela till dans. För mig och min generations spelmän och även yngre har det varit naturligt att arbeta i spelmansförbundets form i Sörmland. Där har funnits och finns fred och frihet. Kunskap och kreativitet. Skjortan blir inte för trång och några alternativa föreningsformer har inte varit aktuella för oss.

Cristina och Morfar Albert Gustavsson (1879–1961).

Andan har varit sådan att en grånad spelmanshövding sagt till de yngre vildhjärnorna, som haft spelmanskurser och andra nymodigheter i tankarna att; - Jag gillar det fan inte, men jag stöder er !
Finns det då någon utveckling hos mig, klassad måhända som en bakåtsträvare eller möjligen " revivalist" ? Jo vars, inte spelar jag som för 30 år sedan, inte heller som för tio år sedan.
En försiktig utveckling genom ständig användning av folkmusiken mest i danssammanhang, utan ängsliga sidoblickar.
Andra länders och folkslags kulturarbetare tror jag gagnas bäst av att jag lyssnar till och förstår dem och mest respekt tror jag att jag får av dem genom att vårda och använda musiken och inspirera min omgivning.
Min omgivning har under 21 år varit barn i kommunala musikskolan. Jag blev alltså fiollärare ungefär tio år innan tanken på att utbilda spelmän till fiollärare föddes i det här landet.
Det fick till följd att man inte kände sig riktigt accepterad någonstans.
Hos spelmännen ansedd som förstörd och skolad, särskilt under en tid då man blev folklig om man inte kunde spela fiol.
Hos lärarkollegorna också en smulda sedd över axeln på grund av bakgrunden, men på senaste åren fungerar kontakten allt bättre eftersom våra pedagogiska idéer från den folkliga sidan numera är accepterade i etablissemanget.
Erfarenheten vad det gäller barn och musik så är det som med barn och mat. Dom gillar många sorter, gärna en italiensk pizza, en grekisk moussaka och svenska köttbullar men inte blandningar därav.

Det stora bröllopet vid Nygård på Mörkö år 1891

Midsommardagen 1891 stod det stora dubbelbröllopet i Mörkö kyrka.

FORORD

En berättelse från Mörköns Nygård, som handlar om ett dubbelbröllop och är en skildring ur Erik Ljunggrens manuskript,
" DEN GAMLE SKRÄDDAREN BERÄTTAR".
Först en liten presentation av Erik Ljunggrens bakgrund.
FADER: Adolf Ljunggren, gårdsskräddare. Född 3 december 1855 i Sörbystugan, Hölö, vid Kyrksjön. Adolf var ett av fyra syskon. Nöden i stugan var stor. Fadern var skomakare, med liten förtjänst och, som sonen anmärker, allt för nära Hälleby krog, där skomakaren gärna dränkte sina sorger och bekymmer.
Adolf och hans syskon fick likt många andra barn, ta tiggarpåsen och be om bröd, i denna till utseendet så välbärgade bygd.
En jämförelse mellan dessa barns tillvaro med dubbelbröllopets överflöd femtiotalet år senare är knappast möjlig.
Skillnaden är nästan ofattbar.

MODER: Adolf kom att gifta sig med en torpardotter från Hagdala, Maria Sofia Andersdotter, född 26 januari 1838. (Maria lärde sig att läsa, men aldrig skriva, det ansågs onödigt).
Maria födde nio barn, åren 1861-1878. Sex söner, däribland Erik, född 1872. Han blev liksom fadern och bröderna Hjalmar och Carl, skräddare.
Skräddarna var vandrande yrkesmän, man gick hos bönderna och sydde, något hemarbete existerade inte. Så, fick man en beställning på bröllopsutstyresel från Nygård,- och så börjar historien om ett

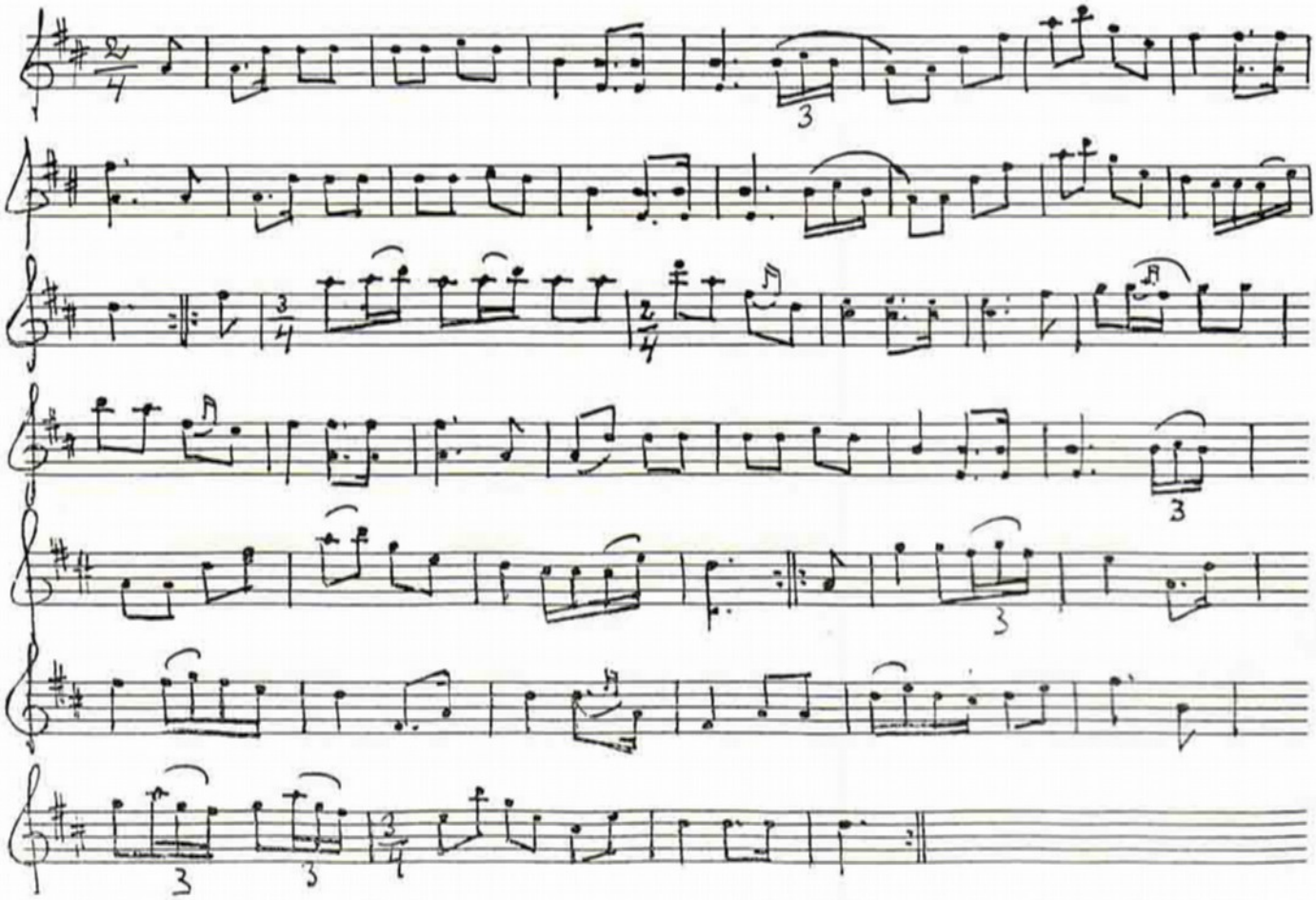

Brudmarsch efter Isak Andersson
Brudmarsch från Delsbo är en variant på denna

bröllop som varade i dagarna tre.

HUVUDPERSONER:
FADER: Johan Peter Andersson, kyrkvärd, född 25 juli 1832, dog vid 85 år.
MODER: Anna Charlotta Andersdotter, född 27 augusti 1840, dog vid 98 år.
DÖTTRAR: Anna Regina, född 17 februari 1865 och Karolina Matilda, född 7 december 1869.
MÅGAR: Nils Ludvig Eriksson, Löten, född 8 december 1865. Karl August Andersson, Örsta Nergård, född 29 juli 1866.
VIGSELFÖRRÄTTARE: Komminister David Petrus Hamström.

Det var här vid Nygård som man 1891 höll bröllop i dagarna tre.

ERIK LUDVIG LJUNGGREN:

Skräddarmästare Erik Ludvig Ljunggren har under sina yngre dagar varit en anlitad spelman. Han är något notkunnig och har sina flesta melodier från sin moders morbroder, Isak Ludvig Andersson, vilken var född i början av 1820- talet.
Denne brukade spela tillsammans med klockare Eklund i Hölö, vilken var en framstående fiolist.
Ljunggren, som är född 1872, har mest spelat med Karl Andersson i Häggnäs.
Så skriver Olov Andersson om Ljunggren vid uppteckningstillfället 1936.

Polska efter Öberg vid Tullgarn

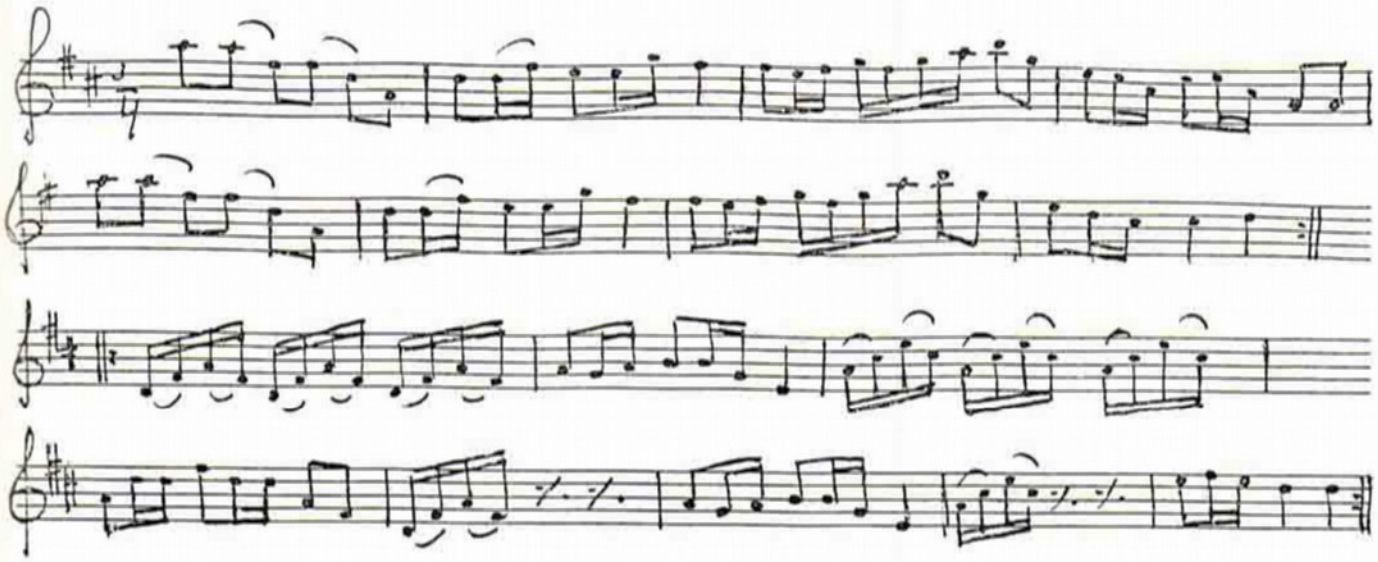

FOTNOT:
Erik Ljunggren dog i Trosa 17 november 1959, 87 år gammal.
Han etablerade sig 1897 som skräddarmästare i Trosa. Där var han ledamot av stadsfullmäktige, drätselkammare, folkskolestyrelse, hälsovårdsnämnd, brandstyrelse, taxeringsnämnd... och ... RÅDMAN, mm. mm.
(När sydde han, undrar skrivaren).
Utom allt detta hade han familj och var en baddare på fiol som han använde flitigt till allas glädje.
Tack alla Ni, som hjälpt till med data !
Skrivare:
Vera Gustafsson i Wreta.

HOS KYRKVÄRDEN JOHAN PETTER ANDERSSON OCH HANS MORA, ANNA CHARLOTTA I NYGÅRD.

Vi förflyttar oss till en gammal genuin bondgård i slutet av 1891, där kyrkvärden och hans mora ska hålla bröllop för sina båda döttrar, Anna Regina och Karolina Matilda med de båda bondsönerna Nils Ludvig Eriksson från Löten och Karl August Andersson från Örsta Nergård.
Det är en mycket fin bondfamilj. Kyrkvärden vars hela umgänge verkar förfinat, ej detta grova burdusa som framträder hos en del odalmän på den tiden.
Kanske umgänget med prästen var söndag, gör sitt till för att förfina hans sätt, men jag tror att han har detta nerlagt i sin natur.

Johan, kallad Janne i Nygårn, var en fin lanthushållare och hade ett stort intresse för hästavel. Många äro de hästar som utgått från hans stall, vackra välvårdade djur och väl inkörda, ty han var en mästare att sköta tömmarna.
Han sålde också sina hästar med god avans och tillsammans med lantbruket blev han en välbärgad man.
Hans uppträdande var alltid korrekt, han förtärde sällan sprit, skulle han bjuda någon gång, var det på lite conjak.
Hans mora, Anna Charlotta, var lika tyst som försynt, i stillhet utförde hon sina sysslor. Hela deras hus var

pyntat och fint som till fest.
Uti denna miljö blev flickorna fostrade och båda blev på varsitt håll duktiga husmödrar.
Min far, gårdsskräddare Adolf Ljunggren, var anmodad att tillgodose brudgummarna med bröllopskläder, de bestod av tvåradig bonjour, s k redingote med tillhörande byxor och väst.
Dessa betalades av brudgummarna, men så skulle även förfärdigas ungfarskostymer, enradiga kavajkostymer av prima tyg, vilka betalades av de blivande brudarna. I gengäld ålåg det den blivande brudgummen att presentera en ungmorsklänning.
Jag minns kyrkvärdsmors far, som tidigare brukat Nygård och nu hade ett rum på gården, som undantag. Jag fäste mig särskilt vid honom, därför att han använde någon slags bygdedräkt, knäbyxor, långa vita strumpor och spännskor, samt en kort jacka som gick upp i halsen. Det förekom ofta att äldre män gjorde byxor med så kallad lucka, i stället för den nuvarande gylfen, gjordes frambyxan hel med sprund i sidorna, som sedan knäpptes med knappar.
Ja, det var på Mörkön, Vargön kallad. Mörköborna kallades för vargar, av vilken orsak kan jag ej förstå. De var igenom ett mycket hyggligt folk och inte blodtörstiga.Kanske var det för att de i allmänhet hade långa livrockar av grå vadmal.
Men alla socknar hade sina öknamn. Mörkö vargar, Hölö herrar, Jerna men, Trosalands stakar, Vagnhärads kajor, Veterljungs halmåkrar, Bälinge kalvar och så i all oändlighet. Trosa innevånare kallades för pitoenglar. Tyd mig den texten som det kan.
Sedan far och jag avslutat vårt arbete och allt utfallit till belåtenhet, erhöll hela familjen inbjudan att närvara vid bröllopet, som skulle ske midsommardagen 1891.

DUBBELBRÖLLOPET PÅ NYGÅRD
SOM VARADE I DAGAR TRE.

Midsommardagen 24 juni 1891, den av många efterlängtade dagen, ingick

Polska efter Isak Andersson

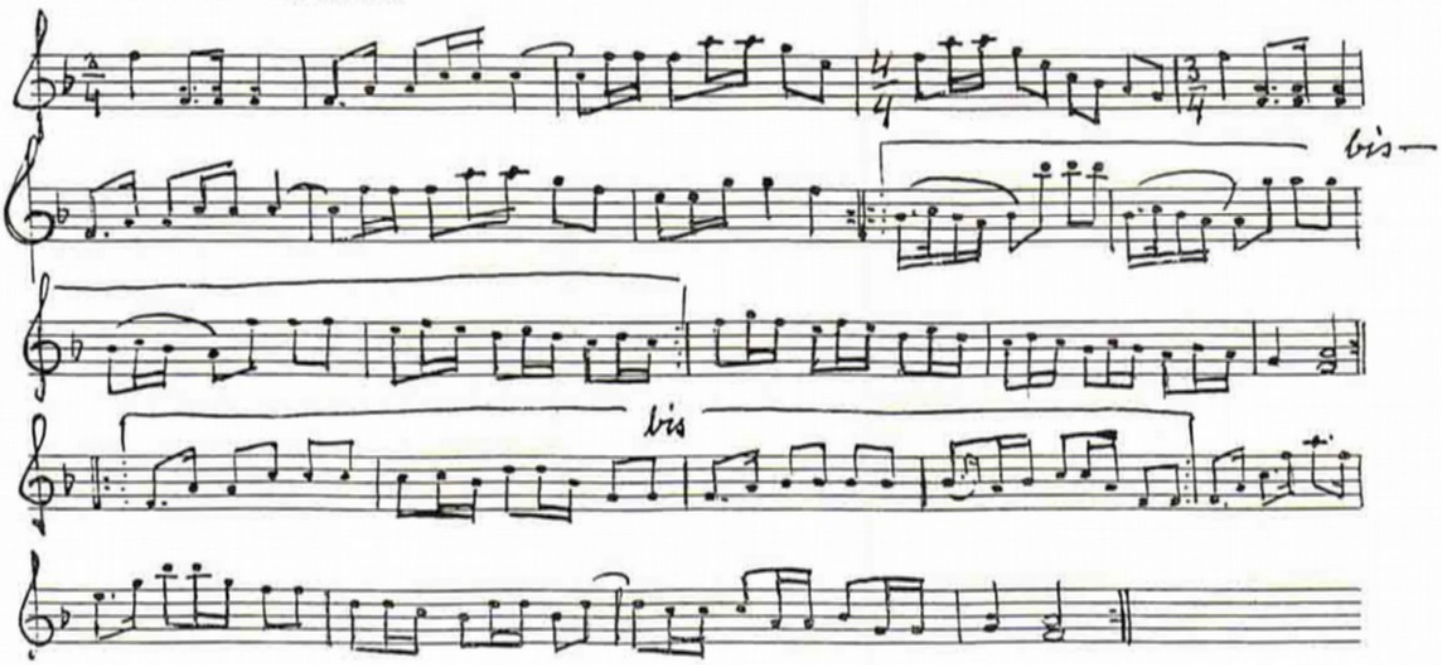

strålande väder. Solskenet öste frikostigt över den väntande skaran av tvåhundra personer, som var samlade på Nygård, för att övervara vigselakten, med kyrkvärdens båda döttrar Regina och Tilda.
Det fanns ju ej utrymme inne, utan en stor lövsal var byggd på gårdsplanen, försedd med golv.

Där skulle dansen trådas och där skedde också serveringen.
De inbjudna gästerna anlände på midsommardagens förmiddag. Efter kaffe jemte avec, var vi färdiga att ordna kortegen till kyrkan och hämta brudarna, vilka kläddes hos handlanden Grönlund, Idala. Där var naturligtvis den obligatoriska brud - ▶

Nyköpings kommun har satsat stort på ett kulturcentrum inne i centralorten. Bara ett stenkast från Stadshuset och Residenset har det växt upp. Nästa år blir Culturum något av en högborg för Södermanlands Spelmansförbund och Sörmländska Ungdomsringen, som fått hedersuppdraget att anordna Riksspelmansstämman och uppspelningen för Zornmärket.
Bilden, som togs av Hans Lidberg när Culturum invigdes under stor pompa och ståt, visar Nyköpingshus Spelmansgille och Folkdanslaget på Nyköpingshus, som medverkade vid invigningen.

sätan, (som klädde bruden), jemte tärnor, men fru Grönlund stod enligt min uppfattning för det hela visavi brudfinesserna.

Hos handlanden Grönlund i Idla kläddes brudarna.

Som sagt, kortegen odnade sig. I första vagnen åkte brudparens föräldrar, efter dem följde en vagn med spelmän. Det var Trösslapojkarna August och Alfred och under tonerna av den gamla lästringemarschen satte sig tåget i rörelse. Det var inalles tjugosju fordon. Det var så roligt att se på hästarna , de trippade som mamseller utåt vägen, antagligen blev de livade av musiken.
Färden ställdes till Idala, der brudarna hemtades.
Så fortsatte vi till kyrkan under tonerna av marscher och gånglåtar, blandat med en eller annan polkett. Vid kyrkan tog fiolmusiken slut och spelmännen fattade posto, en på var sida av portalen, där de mottogo brudgummarnas hattar, vilka de höllo till ceremonin var slut.

Vigseln förrättades av komminister David Petrus Hamström, sedermera kyrkoherde i Vårdinge. Han var son till en av compositörerna till Sörmlandssången " Känner du landet, det härliga rika".
Efter sedvanliga omfamningar och gratulationer av de närmaste släktingarna, återvände bröllopsgästerna till Nygård, företrädda av spelmännens glada låtar.
När vi nalkades gården, möttes vi av salut, vilka några av pojkarna ombesörjde medelst vanliga mynningsladdare.
Inkom på gårdsplanen, möttes vi av festens allt i allo. Värden Gustaf Andersson i Överörsta och hans servitriser med fulla pokaler och glas fyllda med vin varuti vi drack brudparens skål.
Komminister Hamström höll ett varmhjärtat tal till de unga brudparen och önskade dem tomtebolycka.
Nu var det dukat för gäösterna. Brudparen med släkten, samt pastorn var dukat för i salen. Den övriga allmogen fick bänka sig kring ett festligt dukat bord i lövsalen på gårdsplanen - och - jag kan säga att det fanns mat. Stora fat med stekar och fisk.
Bordet dignade av rätter och värden sprang som en skottspole för att se efter så att ingenting fattades, varken å fat eller i glas, de skulle vara fyllda jemt.
Gustaf Andersson hade en ansträngande dag, men glädjen stod högt i tak. I minst fyra timmar sutto vi till bords. Sedan serverades kaffe med conjak och punch, det var välför-

sett i kyrkovärdens källare.
Sedan kaffe druckits togs borden bort och spelmännen stämde sina fioler och dansen gick med lif och lust, den tråddes av såväl äldre som yngre. Rätt så intressant var att se de äldre klädda i sina lifskurna rockar, förande de äldre kvinnorna i sina bästa svarat klänningar, med den prydliga spetsmössan fastsatt med nålar i håret, försedda med konstgjorda blommor i olika kulrörer.
Med vilket allvar de tog sin vals, der förekom nigningar i densamma, så det var som en böljegång. Tog dom för ombyte en polkett med raskare takt, då stod de långa lifskörten ut, som en sky omkring dem, allt under skratt och skämt. Ja, det var roligt. Under dansen kringbjöds förfriskningar bestående av punch, vin, saft och karameller. För de äldre, som så önskade, var toddy dukat vid ett särskilt bord. Det dracks inte grogg på den tiden, utan varmt vatten och socker och conjak efter behag, mest tyckte de om den mahognyliknande färgen.
Brudparet var med i dansen hela kvällen. Alla skulle ha en sväng med brudarna. Brudpolska dansadees ibland i par, så även fyrpolska.
Vid ettiden drog sig brudparen tillbaka, sedan först den sedvanliga ringpolskan gått av stapeln, nemligen dansa " KRONAN AV BRUDEN" och sedan tävla mellan gifta och ogifta att söka nappa bruden från varandra.
Men, det var visst en tyst överenskommelse att de skulle stanna hos de gifta, så ock med brudgummarna de stannade hos gubbarna.
Brudparen drog sig nu tillbaka för att njuta vila i varandras armar efter en ansträngande och händelserik dag.
Så småningom försvann även de äldre och vi ungdomar regerade på täppan.
Spelmännen var outtröttliga, den ena valsen och polketten avlöste den andra. Vi pojkar hade lite fyr för oss, bland andra i det der skojgänget var en pojke från Stockholm, Axel Carlström, anställd vid Statens Jernvegar, sedermera stattionsmästare i Hölö och Tystberga.
Det låg massor av svarta huvudbonadder på stolar och bänkar s k torparskorstenar eller stormar.
En del hade gått i arv från far till son, ty de var av ålder gröna, men dubbelt så höga, som dem de nu använda.
Dom der hattarna placerade vi på lövsalstaket, utan tanke på det besvär det skulle förorsaka egerna att få reda på sina hattar när de skulle avresa på morgonkvisten.
Sent omsido kom vi alla till vila en stund på morgonen, men varje upptänklig plats var upptagen. Både i kyrkvärdsträdgården, som hos andra gårdar i byn, jag tror till och med uthusen var belagda.
På andra dagens morgon var vi redo igen, vi måste efter stegar för att få ned hattarna och innan de de fick prova så att var och en fick sin, så kan man säga att vi pojkar skaffade gubbarna " huvudbry".
Denna dag stod ungmororna och ungfararna för värdskapet. Det började med kaffe och frukost på förmiddag-

en, återigen kaffe med en hel del inbjudna som ej var med dagen förut. Efter vidtog dans igen, med uppehåll för middagen. Jag behäver ej nämna att den förflöt under god stämning. Efter middagen återigen förfriskningar och dervid de obligatoriska toddarna. Sedan vi njutit av välfägnaden som den gästfria bröllopsgården hade att erbjuda, var det för en stor del gäster att bryta upp under stor tacksamhetsbetygelse- och vi foro var och en till sitt. Länge lefde minnet av bröllopet på Nygård, hos en del gick det nästan in som tideräkning i deras lif, jag har fast jag är gammal, en mycket klar bild, en vacker tafla av det samma.

Men - ännu en dag räckte bröllopsfesten. Inte förrän tredje dagens kväll kom spelmännen hem, de åkte förbi mitt hem.

De sågo trötta ut och undra på det.

Gustaf Wetters stipendium till Christer Berglund

Vid Södermanlands Spelmansförbunds årsmöte överlämnade Anita Hedlund årets Gustaf Wetter – stipendium till Christer Berglund, Nyköping. Efter årsmötet kunde deltagarna bese hans kunnande och alster som fiolbyggare.

Vem tar hand om Folkdansen i grundskolan

Nedanstående artikel har skrivits av Bert Persson, som genom SÖRMLANDSLÅTEN vill slå ett slag för en fortbildningskurs inom ämnet folkdans.
Den första kursen, som äger rum i samarbete med Kulturama, är inbokad till vecka 32.
Här följer artikeln i sin helhet.

På flera seminarier om folkdans och folkmusik har det framkommit önskemål om fortbildning för de som arbetar med folkdans på heltid, och det är fler än vad man kan tro.
En arbetsgrupp har bildats för att starta fortbildningsverksamhet inom ämnet folkdans. Förberedelser har nu gjorts för att i samarbete med Kulturama i Stockholm genomföra den första kursen i augusti 1989. *TEMA: DANS I SKOLAN*

Temat för denna kurs föll sig helt naturligt med tanke på de strömningar som råder just nu med inriktning på dans i grundskolan. Dans i skolan !? För några år sedan var detta något som var mycket ovanligt och möttes av misstänksamhet från många lärare. Idag är situationen annorlunda. Tack vare extra satsningar från regeringen med extra anslag för kultur i skolan, så har det under de sista åren dansats som aldrig förr. Runt om i landet har det startats ett stort antal dansprojekt, dessutom har det på flera skolor dansats utan extra anslag. Just nu seglar Dans i medvind.
I regeringens proposition om skolan har för första gången DANS nämnts som eget ämne. Där påpekar man också vikten av att kompetenta danspedagoger får möjlighet att komma in i skolan. Det har dessutom startats en arbetsgrupp, på utbildningsdepartementets initativ, för att utarbeta ett metodmaterial för dans i skolan.
Vi är nu inne i en spännande fas i utvecklingen på dansområdet. Det pågår ett omfattande arbete för att förbereda dansens intåg i svenska grundskolan. De närmaste åren kommer att vara avgörande för hur dansen i grundskolan kommer att gestalta sig. Det är viktigt att vi folkdansare är beredda på att ställa upp och kämpa för att *FOLKDANSEN inte glöms bort i detta sammanhang*. Ingen annan kommer att göra det! (Om vi nu tycker att barnen i svenska grundskolan ska få lära sig folkdans.)

Att arbeta med dans som obligatoriskt ämne i grundskolan ställer helt andra krav på hur undervisningen bedrivs, jämfört med att leda grupper där barnen deltager på frivillig basis. Här får vi vara beredda på att möta barn som tycker att dans är det dummaste, töntigaste och larvigaste de någonsin utsatts för. Här finns också alla de pojkar som vi aldrig ser skymten av i våra barn- och ungdomslag eller andra typer av frivilliga grupper.
Vi kan inte be dem som inte uppför sig, som vi förväntar oss, att gå hem och inte komma tillbaka.
Genom goda kunskaper i sitt dansämne, kunskaper om hur barn utvecklas och fungerar och en genomtänkt och vettig metodik, kan vi möta de problem som eventuellt möter oss i en helt vanlig klass. Det är detta som vi kommer att behandla under en veckas tid i augusti 1989.

Kursen vänder sig till Dig som arbetar med folkdans inom grundskolans ram, eller som skulle vilja göra detta, eller har erfarenhet som barn- och ungdomslagsledare. Den vänder sig även till dig som har genomgätt folkdansledarutbildningen på Väddö folkhögskola eller danspedagogutbildningen på Danshögskolan med Folklig dans som huvudämne.

Kusens innehåll: bl. a. Metodik, Barnmotorik, Barns egna kultur idag, Invandrarbarnen och deras kulturer, Improvisation

Kursen kommer att äga rum på Kulturama Trossen i Stockholm v. 32 (6/8 - 11/8). Skriv in det i Din almanacka redan nu så Du inte glömmer det. Mer information kommer längre fram. Vill Du veta mer eller fråga något så kan du kontakta någon i arbetsgruppen:

Carina Eriksson
Björkhultsv. 12B
632 29 Eskilstuna
016/42 42 21

Birgitta Möller-Nilsson
Anders Nilsson
Ugglevägen 23A
131 44 Nacka
08/716 18 24

Bert Persson
Döbelnsg. 42 ögl
113 52 Stockholm
08/32 87 73

Fader Berg spelar menuett

Det händer att man läser om och förnyar bekantskapen med dikter som man väl känner till. Då finner man kanske att man egentligen inte alls visste vad det står i dem. Jag gjorde den erfarenheten, när jag fick anledning att läsa Bellmans visa om Gumman på Thermopolium Boreale (ett kaffehus i Gamla stan), den som börjar "Käraste bröder, systrar och vänner..." Jag märkte att de välbekanta orden och den välkända melodin bara slunkit in genom det ena örat och ut genom det andra utan att efterlämna så mycket andra intryck än att "det där känner jag igen..."

Bellman har ett slags impressionistiskt sätt att berätta. Han lyfter fram skarpa och åskådliga detaljer, men bryr sig inte om att återge hela sammanhanget. Att läsa den här dikten är som att titta på ett antal fotografier från en Stockholmskrog på 1700-talet - om man nu kan tänka sig något sådant. Eller är dikten kanske något slags motsvarighet till våra dagars rockvideo? Det är inte bara synintrycken som kommer med utan också skratt och väsen, osammanhängande ord och till och med den musik som spelas. Vi kan faktiskt föreställa oss vilken dansmusiken var vid det tillfälle som Bellman skildrar. Det var väl sannolikt just den menuett som är den här visans melodi: Käraste bröder, systrar och vänner...

Man dansar nämligen menuett - i dansmästarstil, på tå, med bugningar och krumbukter. Man dansar anständigt, fint och "honett" med hatt på huvudet och handskarna i hand. Kontrasten mellan dessa fina maner och det med inlevelse skildrade fylleriet är påtaglig.

Käraste systrar, alltid honett,
bröderna dansa jämt menuett,
hela natten fulla.
Rak i livet, Ulla,
ge nu hand, håll takten rätt!

Fader Berg, den tydligen enögde stadsvirtuosen, som tillika är dekorationsmålare, stämmer sin fiol. Skruven lossnar och han spottar på den för att få den att fästa, och så knäpper han och provar på menuetten. Hartsa stråken "med konfonium" behöver han också göra då och då. Han spelar fel ibland, för han är nämligen inte helt nykter. Ölkannan står på stolen bredvid, och svagare drycker än öl anser han sig inte tåla. "Tvi, svagdricka gör mig sjuk!" Han fyllnar till allt värre, blir omtöcknad, döv och blind, raglar och spyr på golvet. Det är väl så man får tolka orden "spelman ger nu över".
Man klädde sig fin när man gick ut för att dansa. Allt är skildrat ur några iakttagande personers synpunkt, och bilderna fladdrar förbi. Jungfru Lona, vem nu det kan vara, har blå strumpor och röda band i sina skor. Jergen Puckel har gul, tagelstoppad rock. Här finns snobbar med broderade manschetter, gula byxor, vita stövlar, rockar med snören på. Herrarna har peruk och även stångpiska.

Hur såg det egentligen ut under den där peruken? Ja, det låter Bellman förstå i en annan dikt (Solen glimmar blank och trind):

Norström stjälper sin peruk
av sin röda skalla...

Alla är väl inte några större skönheter - knappast Fader Berg med sin kluvna näsa, ej heller den idogt supande Jergen Puckel, och

den trinda och vindögda gumman borta vid skänken. Vem är hon förresten? Jo, gumman på Thermopolium.

Hon är det, ja ta mej fan!
Trumpen och blinder,
gumpen är trinder...

Men hon har också gjort sig fin med halskrås, får vi veta.

Bilderna är livliga. Dans och skratt och spring. Instrumenten skymtar, och de som nämns är fiol, basfiol och dulcian, ett oboeinstrument. Men Bellman skriver antydningsvis och syftar ibland på sådant som var välbekant för dem som var vana vid miljön men inte för oss. Varför tar flickorna i ring? Vad dansar de då - polska? Vad är "basfiol" i det här fallet? Vad har Jergen Puckel för sig - spelar han eller dansar han eller raglar han bara omkring? Han fläktar med hatten, stoppar pipan, super, gapar på noten och hoppar och gör krumbukter. Är vi på Thermopolium eller någon annanstans? Ja, vem vet? Läs, spela och begrunda! Det som inte blir förklarat får vi fylla ut med vår egen fantasi.

BERNT OLSSON

N:o 9.

FREDMANS EPISTEL

Til Gumman på Thermopolium Boreale och hännes Jungfrur.

Kåraſte Bröder, Syſtrar och Vänner,
Si Fader Berg han ſkrufvar och ſpänner
Strängarna på Fiolen
Och ſtråken han tar i hand.
Ögat är borta, Näſan är klufven;
Si hur han ſtår och ſpottar på ſkrufven;
Öikannan ſtär på ſtolen;
Nu knäpper han litet grand;
V:cllo. - - - Grinar mot ſolen,
V:cllo. - - - Pinar Fiolen,
V:cllo. - - - - - - - - - -
Han ſig förvillar, drillar ibland.
Kåraſte Bröder danſa på tå,
Handſkar i hand och hattarna på.
Si på Jungfru Lona,
Röda band i Skona,
Nya ſtrumpor himmelsblå.

Si *Jergen* Puckel fläktar med hatten,
Pipan i munn, och bränvin ſom vatten
Dricker han och gör fukter
Med hufvud och hand och fot.

Guldguler rock med ſtyfva Ducriner;
Tätt uti nacken hårpiſkan hånger;
Ryggen i hundra bugter,
Och kindbenen ſtå ſom klot;
V:cllo. - - - Gapar på noten,
V:cllo. - - - Skrapar med foten,
V:cllo. - - - - - - - - - -
Pipan han ſtoppar, hoppar emot.
Kåraſte Syſtrar altid honnett,
Bröderna danſa jämt Menuett,
Hela natten fulla.
Rak i lifvet *Ulla*,
Ge nu hand, håll takten rätt.

Si hvem är det i Nattråck ſå nåtter,
Med gula böxor, hvita ſtöfletter,
Som danſar där med *Lotta*,
Den där ſom har röd Peruk?
Ta mej ſju tuſen! ſe två i flocken,
Sydda Manſchetter, ſnören på räcken.
Drick *Fader Berg* och ſpotta;
Tvi Svagdricka gör mig ſjuk.
V:cllo. - - - Kruſet ſka rinna;
V:cllo. - - - Huſet ſka brinna,
V:cllo. - - - - - - - - - -
Ingen ſka klåmta. Flåmta min buk.

Guldguler rock med ſtyfva Ducriner;
Tätt uti nacken hårpiſkan hånger;
Ryggen i hundra bugter,
Och kindbenen ſtå ſom klot;
V:cllo. - - - Gapar på noten,
V:cllo. - - - Skrapar med foten,
V:cllo. - - - - - - - - - -
Pipan han ſtoppar, hoppar emot.
Kåraſte Syſtrar altid honnett,
Bröderna danſa jämt Menuett,
Hela natten fulla.
Rak i lifvet *Ulla*,
Ge nu hand, håll takten rätt.

Si hvem är det i Nattråck ſå nåtter,
Med gula böxor, hvita ſtöfletter,
Som danſar där med *Lotta*,
Den där ſom har röd Peruk?
Ta mej ſju tuſen! ſe två i flocken,
Sydda Manſchetter, ſnören på räcken.
Drick *Fader Berg* och ſpotta;
Tvi Svagdricka gör mig ſjuk.
V:cllo. - - - Kruſet ſka rinna;
V:cllo. - - - Huſet ſka brinna,
V:cllo. - - - - - - - - - -
Ingen ſka klåmta. Flåmta min buk.

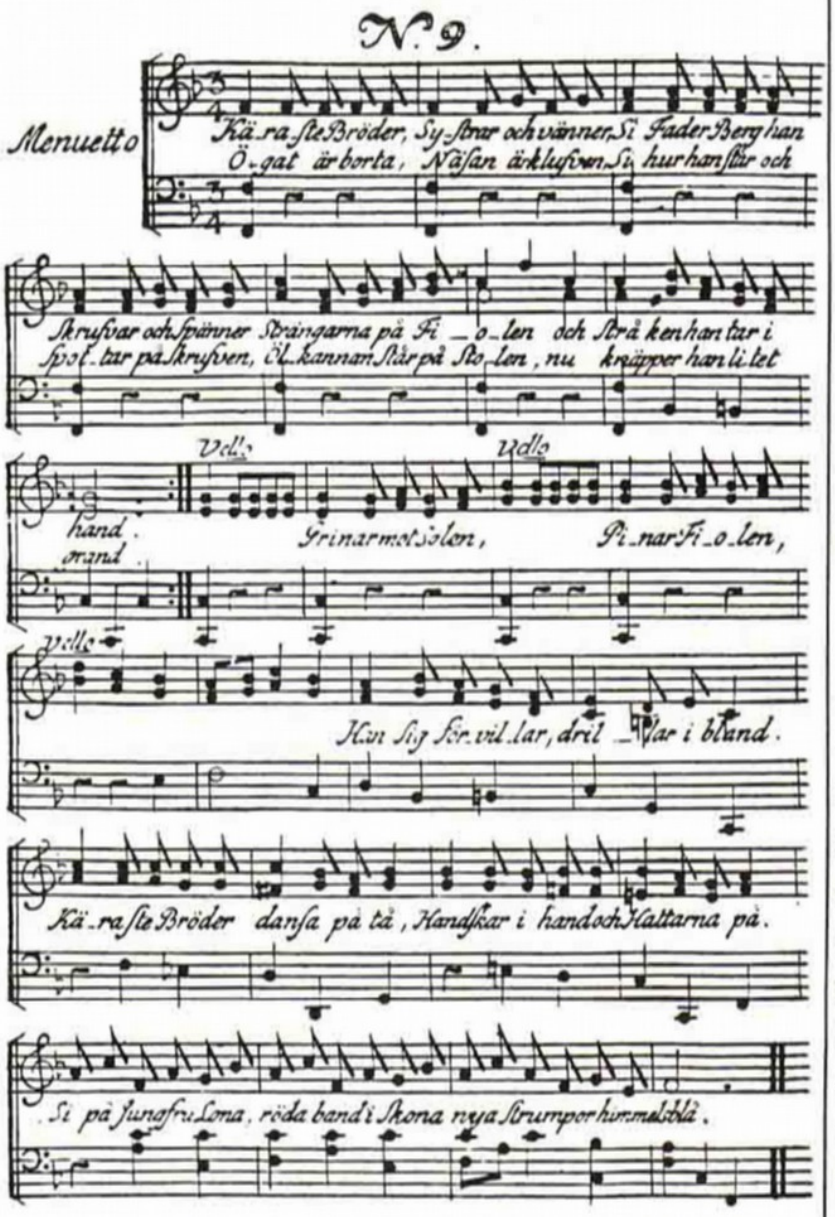

Efterlysning

Vera Malm, Nyköping, vill genom SÖRMLANDSLÅTEN efterlysa texten till visan " Borta i väster". Så här lyder första versen. SÖRMLANDSLÅTENS redaktion förmedlar de övriga verserna.

Borta i väster där kvällssol
sig dalar
i skimrande dräkt uti purpur
hon står.
Hän över grönskande skogar och
dalar
där sången och sorlet så småningom dör.
Ärlan och lärkan och trasten och
siskan
har gått för att sjunga i undangömd vrå.
Skyddande granar där kvällssol
sig dalar
där sången och sorlet så
småningom dör.

Värdefull pokal gåva till Spelmansförbundet

– Den här pokalen, som min farfar, Anders Andersson, fick vid Tullgarn 1934, vill jag överlämna till Södermanlands Spelmansförbund, sa Yngve Andersson.
Sören Olsson, till vänster på bilden, tackade och tog emot.

DANSÅRET 1990

FOLKMUSIK OCH

Satsa litet extra nästa år!

Information om Folkmusik och Dansåret 1990

Nästa år kommer att bli ett temaår för folkmusik och dans i hela Sverige. Avsikten är att alla - inte bara spelman och dansare - skall beröras av de aktiviteter som nu planeras runt följande teman:

- *Lokal särart, okände kunskaper kring din trakts kultur.*
- *Gemenskap med sång, musik och dans.*
- *Internationella kultursamband.*

Det övergripande målet är sålunda att skapa opinion för kulturformerna folkmusik och dans i hela landet.

Bakgrunden till temaåret är, att trots allt det som hände under "Gröna Vågen" på 1970-talet med konstnärlig och kvalitetsmässig förnyelse inom genren, det fortfarande saknas kunskaper om folkliga musik- och danstraditioner i Sverige. Och detta inte bara hos den stora allmänheten, utan också hos kulturpersoner (kultureliten), politiker, mediafolk, barn och tonåringar.

En grupp från RFoD*, Ungdomsringen och SSR vackte därför idén om ett temaår, vilket fick ett positivt mottagande från de flesta riksdagspartier och också resulterade i en motion i frågan. En interimskommitté bildades våren 1987 följt av en ordinarie organisationskommitté på hösten samma år, där bl.a. Södermanlands Spelmansförbund ingår. Ett kansli har också inrättats på Svenska Rikskonserter med Lars Lundgren som informationssekreterare.

* Riksföreningen för Folkmusik och Dans.

För Sörmlands del innebär temaåret bl.a. att Nyköping fått uppspelningarna för Zornmärket med åtföljande riksspelmansstämma 1990. En arbetsgrupp ur spelmansförbundet och Ungdomsringen arbetar intensivt tillsammans med kommunen och Sörmlandskusten AB för att skapa en kulturvecka runt denna händelse.

Vidare kommer spelmansförbundet tillsammans med landstinget att skänka en kassett, "Välkommen till livet", med folkliga visor och ramsor till alla nyfödda i Sörmland. Denna idé har också spritt sig till flera län i landet, bl.a. Värmland och Dalarna.

En mängd aktiviteter kommer naturligtvis också att finnas i Sörmland under temaåret. Vid ett möte med stiftelsen Kultur i Sörmland i mars i år, bildades en regional arbetsgrupp och ur gruppens digra idékatalog kan nämnas: Folkmusikinslag i konsertserier och på musik-caféer, gemensamma konserter med sörmlandsk och

invandrad folkmusik och dans, folkmusiköverfall på arbetsplatser, tåg och idrottsarenor, dans på Sörmlands alla utedansbanor m.m.
Inom förbundets utgivningsverksamhet kommer en publikation med Sörmländska brudmarscher arrangerade för orgel, att ges ut samt förhoppningsvis biografin "Sörmländska spelmän under 300 år" som vi av ekonomiska skäl hittills dröjt med. I samarbete med lokalradion planeras en programserie med visorna ur den just utgivna "Sörmländska visor III".
Idéflödet är nästan oändligt!

Riksspelmansstämman kommer att bli det största evenemanget i Sörmland under det här temaåret men inte det enda. Ambitionen är att sprida ett stort antal aktiviteter över hela landskapet och över hela året. Och här behövs alltså spelmän - och dansare! Du och Ditt lag eller grupp får därför bereda er på att både höras och synas mer än vanligt under 1990. Dessutom behövs lokala krafter och idésprutor som vet hur de här aktiviteterna bäst kan tillämpas regionalt.

Sörmlands spelmansförbund ser 1990 som ett viktigt år. Folkmusikens och folkdansens år skall göras till en samlad manifestation, men det skall samtidigt ses som början till en förstärkt verksamhet. Vi ser det som väsentligt att kunskapen om den folkliga musik- och dansträditionen breddas och att vår folkliga kultur får en mer etablerad och accepterad roll i vårt kulturliv.
Det finns stora möjligheter att starta en sådan utvecklig 1990.

Stig Norrman

Roger Tallroth ny efter Arne Blomberg

Södermanlands Spelmansförbund är ett av de kraftfullaste i Sverige. Naturligtvis beror det på ett stort intresse för folkmusiken, utbildning, stämmor och träffar, spelmanslag och enskilda spelmän, som för ut det sörmländska folkmusikbudskapet långt utanför landskapets gränser.
Därmed sagt, att bredden är viktig, men det fordras också en stark ledning.
Vid det 63: e årsmötet, som hölls i Malmköping, blev det med ett enda unantag, omval av styrelsen. Nyheten bestod i, att Roger Tallroth, Strängnäs, själv av gammal sörmländsk spelmanssläkt, spelade in sig på en suppleantplats, efter Arne Blomberg, som lämnat Sörmland till förmån för Östergötland.
Det innebär, att Sören Olsson fortsätter som ordförande. Runt om sig har han; Christina Frohm, Anita Hedlund, Ulf Lundgren, Bernt Olsson, Ingemar Skoglund och Leif Johansson, samt suppleanterna Tallroth och Marianne Skagerlind- Furå.

Roger Tallroth, ny suppleant i Södermanlands Spelmansförbund.

På nytt strömmar tonflätorna ut från stora salen vid Flenmo

Förr var det ofta spelmansträffar hos Erikssons i Flenmo, Mellösa. Där spelades till bröllop och dop, begravning och vid många andra tillfällen. Gästande spelmän tillägnade Flenmo och de erikssonska familjerna mer än 30 låtar.
Nu har det varit uppehåll med träffarna några år, men Sörmlandslåtens medarbetare bjöds in till nypremiären för några veckor sedan.
Med spelledaren Britt Svanström i spetsen anlände en grupp spelmän som tillhör Katrineholms spelmanslag. När de väl stämt sina instrument fylldes den stora salen med en specialkomponerad " Skänklåt" som en gång för länge sedan tillägnades Flenmo.

- Ni kan inte tro vad jag väntat på den här nypremiären, sa värdinnan, Maj Eriksson. Jag känner mig särskilt gynnad, som får ta emot i den här salen och sitta i den stol där min svärfar, Nils Eriksson, tronade vid dåtidens spelmansträffar.
Innan spelfolket fick sätta fart på stråkarna bjöd Maj Eriksson på en skildring som sträckte sig långt tillbaka i tiden. Många viktiga milstolpar passerades.
Hon mindes sådana spelmansprofiler som Wetter, Hultström, Axelsson, Forsberg och Axel Andersson, som spelade upp till lysningsdans.
- Jag minns också hur gubbarna komponerade låtar till det följande bröllopet, sa Maj Eriksson.

Katrineholms spelmanslag, under Britt Svanströms ledning, har börjat hårdträningen inför Folkmusikåret 1990. Bilden är från upptakten hos Maj Erikssin i Flenmo.

Maj Eriksson, Flenmo, är en stor hembygdsvän, som gärna delar med sig av sitt kunnande.

KULTUREN I HÖGSÄTET

Under flera årtionden strömmade tonerna ut från stora salen vid Flenmo. Sörmländska storspelmän komponerade låtar " på löpande band".

Men, Flenmo ska inte bara kopplas ihop med folklig musik. Där finns ett fäste för kultur i ordets rätta mening.

Maj Eriksson kan, som få, berätta om svunna tider.

Vid vårt besök gick hon tillbaka till 1800- talets mitt, då byn bestod av elva gårdar.

Vid laga skifte 1867 blev där något av en revolution. Inget blev som förr när gårdar och brukare flyttades ut.

Medryckande berättade Maj Eriksson om släkten Eriksson och uppehöll sig särskilt vid svärfadern, Nils, som under en lång följd av år var en av socknens styrande.

Bygden industrialiserades. Tillfälliga sågar växte upp på ett flertal platser. Senare uppfördes en fast såg i Hälleforsnäs.

Hjulen har rullat länge vid Flenmo, men ett hjul- MELLÖSAHJULET - är viktigare än alla andra. Vi låter Maj Eriksson själv berätta omdet unika fyndet, som blivit en sörmländsk souvenir.

- Det var den 19 september 1933, som den unge lantbrukaren, Holger Landerby i Flenmo by, var sysselsatt med att fördjupa ett dike neråt den lilla halvt igenvuxna sjön Filaren.

- När han kommit ett gott stycke in på det andra halvmetersdjupet, fick han syn på något som liknade en stubbe. Med händerna blottlade han det, som idag de flesta känner till som MELLÖSAHJULET.

Mer om " Ett hjuls väg genom 1 500 år" kan läsas i några av de skrifter Maj Eriksson gett ut.

På bilden nedan visar Lennart Pettersson upp det unika MELLÖSAHJULET.

Stämmor på Torekällberget lockade fram sommaren

Återväxten är tryggad. Vid sekelskiftesstämman bjöd "Lilla tjejligan" på några uppskattade låtar.

Pingst, hänryckningens tid. Våren hade gjort sitt intåg. Trädens knoppar var utslagna och stod i sin skiraste grönska. Ängarna hade fått sina blommor och i träden sjöng fåglarna sina vackraste sånger.
" Du nalkas ljuva sommar, då gräs och gröda gror" är en tid liksom skapad för fest och glädje.

Pingsthelgens sekelskiftes- och spelmansstämmor på Torekällberget i Södertälje lockade många, både spelmän, dansare och åhörare. Någon pingstbrud kunde vi inte se vid vårt besök, men deltagarna i en Svensexa tilldrog sig uppmärksamhet.

STRÄNGAR SPÄNDA TILL BRISTNINGSGRÄNSEN

Torsten Åhbeck och Lästringe låtar var ansvariga utgivare för pingstdagens sekelskiftesstämma.

Vi citerar Torsten Åhbecks välkomsttal. Han, liksom övriga spelmän och besökare smittades av " Hänryckningens tid", även om vinden ven och mörka moln tornade upp sig över Berget.
" Bland alla så kallade axiom, eller självklarheter, finns ett som i dag är högaktuellt och riktigt pockar på uppmärksamhet, sa Torsten Åhbeck, och fortsatte:
" Jag avser då det gamla beprövade talesättet TIDEN GÅR.
Hux flux står SEKELSKIFTESSTÄMMAN åter för dörren med strängar spända till bristningsgränsen, med bälgar, pipor och harpor laddade med dur och moll, ciss, fiss och gess och alla dess mer eller mindre frekventa varianter.
Välkomna till Torekällberget och till ett evenemang som är tänkt att löpa i kända fåror.

Los Tantos Bastantos var en kvartett som hanterade instrument och röstresurser med bravur.

På en riktig sekelskiftesstämma bör det förekomma folkdans. På Torekällberget var det Viljans folkdanslag från Farsta, samt några gäster från Norge som visade upp sitt kunnande.

Och så åter till Torsten Åhbecks hälsningstal:

" Veteranen kommer att känna igen sig och novisen kommer mycket snart att finna sig tillrätta. Väderkvarnens vingar fångar välkomnande från öster, väster, norr och söder in- inte bara lokala tokar, utan alla och envar från vilket håll man komma månde. Råbygården är lika varmt röd bakom sin gärdesgård, ankorna snattrar i dammen och Lästringe storpolska kommer att frekventeras, var så säker !

Folkmusiken är en konstart som är allomfattande: Den lockar proffs och amatörer och alla däremellan och den famnar alla temperament, från hejighet och tjosan ! till djupaste allvar, tungsinne och till och med svårmod.

Låt oss alla filande och gnidande, tapplande och knäppande, plingande och plongande, sjungande och dansande, stampande och dunkande och Hej å Hå ! ta itu med det vi har kommit hit för.

Låt oss släppa loss den sanna spelglädjen och hälsa den svenska försomaren.

På en riktig spelmansstämma är det möjligt att finna varandra med olika instrument. Här är det Tord Johansson och Ingemar Skoglund som kommit igång.

Sörmländska Ungdomsringen

ADRESS- OCH FUNKTIONÄRSLISTA 1989

Distriktsexpedetionen: Besöks- och Postadress. POSTGIRO: 38 73 16 -3
Rådhustorget 5 A, 633 40 ESKILSTUNA Tfn: 016-116940 (tfn.svar)

Hedersordf.	Ivar Schnell	Tessins väg 21	611 36	NYKÖPING	0155-13707
Hedersordf.	Fritz Andersson	Esbjergsg. 6	632 32	ESKILSTUNA	016-422962
Hedersmedl.	Henry Sjöberg	Skånegatan 86	116 37	STOCKHOLM	08-7148421
STYRELSE:					
Ordförande	Göran Berglund	Bärnstensgng. 12 A	632 34	ESKILSTUNA	016-421821
V. ordf.	Björn Falk	Sjömansvägen 4	151 38	SÖDERTÄLJE	0755-66563
Sekreterare	Ann-Cathrine Holgersson	Lillsvängen 3	619 00	TROSA	0156-12880
Kassör	Eva Malm	G Adolfsv. 12	611 56	NYKÖPING	0155-82339
Studieledare	Henry Lindblad	Svampstigen 127	144 00	RÖNNINGE	0753-52988
Ledamot	Kerstin Frykmo	Tingstugatan 41 A	645 34	STRÄNGNÄS	0152-17546
Ledamot	Birgitta Nierzwicki	Rosenlund	640 61	STALLARH.	0152-41092
Dr. sektion	Ing-Britt Gustafsson	Smedjan	640 34	SPARREHOLM	0157-32017
Sl. sektion	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	ESKILSTUNA	016-25653
BU. sektion	Rolf Rehnholm	Jasminvägen 4	633 48	ESKILSTUNA	016-112497
DM. sektion	Dag Sundin	Bondegatan 41 C	645 32	STRÄNGNÄS	0152-17664
Styrelsesuppl.	Hans Kindahl	Gustavsborgsv. 15	632 39	ESKILSTUNA	016-352909
Styrelsesuppl.	Inger Falk	Sjömansvägen 4	151 38	SÖDERTÄLJE	0755-66563
SEKTIONER:					
Barn o Ungdom	Rolf Rehnholm	Jasminvägen 4	633 48	ESKILSTUNA	016-112497
	Anna Lundblad	Engelbrektsg. 14	632 30	ESKILSTUNA	016-126566
	Lotta Stenström	Bondegatan 41 C	645 32	STRÄNGNÄS	0152-17664
	Inge Holgersson	Lillsvängen 3	619 00	TROSA	0156-12880
	Kalle Andersson	Smäckbrogatan 4	619 00	TROSA	0156-13376
Slöjd	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69	ESKILSTUNA	016-25653
	Asta Hoflin	Finningev. 66 F	645 42	STRÄNGNÄS	0152-11632
	Jan Kjellström	Renstigen 1	641 53	KATRINEHOLM	0150-19310
	Stig Axelsson	Snäckvägen 4	613 00	OXELÖSUND	0155-33281
Dans-Lek-Musik	Dag Sundin	Bondegatan 41 C	645 32	STRÄNGNÄS	0152-17664
	Bengt Hägg	Hantverkareg. 13	642 00	FLEN	0157-14584
	Leena Persson	Bondegatan 6	641 46	KATRINEHOLM	0150-17721
	Carina Kindahl	Gustavsborgsv. 15	632 39	ESKILSTUNA	016-352909
	Lena Björkman	Kvarngärdesg. 7 C	633 55	ESKILSTUNA	016-147501
Dräkt	Ing-Britt Gustafsson	Smedjan	640 34	SPARREHOLM	0157-32017
	Gun Enström	Kallfors	153 00	JÄRNA	0755-73260
REVISORER:	Kjell Hortlund	Viagatan 5	149 00	NYNÄSHAMN	0752-16598
	Örjan Kindahl	Spireavägen 9	633 48	ESKILSTUNA	016-112286
Suppl.	Kjell Kolterud	Backavägen 2 E	641 37	KATRINEHOLM	0150-15741
	Ulf Winquist	Klarbärsvägen 19	633 53	ESKILSTUNA	016-149329
VALBEREDNING:	Dan Stenmark	Villavägen 17	640 61	STALLARH:	0152-40516
	Sören Eriksson	Blåklintstigen 13	144 00	RÖNNINGE	0753-50630
	Sonia Waern	Hammartorpsv. 9	642 00	FLEN	0157-11133
	Birgitta Björkman	Rustmästav. 5	632 33	ESKILSTUNA	016-420715

Föreningsadresser inom Sörmländska Ungdomsringen 1989

0401	Folkdanslaget på Nyköpingshus		Pg 20 52 76 - 1		
	c/o Anders Lind (se nedan)				
Ordf.	Anders Lind	Ö Bergsgatan 37	611 34	NYKÖPING	0155-114 70
V. ordf.	Ragnhild Boije	Stallbacksgränd 1	611 32	NYKÖPING	0155-108 79
Sekr.	Karin Eklund	Solbergavägen 1	611 37	NYKÖPING	0155-886 70
Kassör	Tord Jonsson	Jupitervägen 15	611 60	NYKÖPING	0155-817 88
Dans o Lek	Eivor Karlsson	Ängstugevägen 39	611 61	NYKÖPING	0155-181 98
BU	Anders Lind	se ovan			
Dräkt	Eva Rundgren	Lingongången 9	611 45	NYKÖPING	0155-981 45
Slöjd	Tore Dahm	Lomvägen 7	611 62	NYKÖPING	0155-156 43
Studie/Utb.	Kåre Olsson	Glansbaggestigen 11	611 63	NYKÖPING	0155-862 85
0402	Rekarne Folkdans Gille, Box 76		631 02	ESKILSTUNA	016-12 27 72
			Pg. 3 42 02 - 2		
Ordf.	Örjan Kindahl	Spireavägen 9	633 48	ESKILSTUNA	016-11 22 86
V. ordf.	Thomas Rudenäs	Mejramvägen 2	632 33	ESKILSTUNA	016-42 02 72
Sekr.	Ingemar Bergenram	Lindgärdesvägen 8	633 47	ESKILSTUNA	016-12 33 69
Kassör	Lars Wennerholm	Sockenvägen 9	632 33	ESKILSTUNA	016-42 01 06
Dans o Lek	Birgitta Björkman	Rustmästarvägen 5	632 33	ESKILSTUNA	016-42 07 15
Musik	Birgitta Björkman	se ovan			
BU	Katarina Åberg	Fortunavägen 6	632 33	ESKILSTUNA	016-42 11 02
Dräkt	Birgit Kindahl	Spireavägen 9	633 48	ESKILSTUNA	016-11 22 86
Slöjd	Birgit Kindahl	se ovan			
Studie/Utb	Ingemar Bergenram	se ovan			
0403	Nynäshamns Folkdansgille, Box 51		149 01	NYNÄSHAMN	0752-169 07
			Pg: 3 72 89 - 6		
Ordf.	Lennart Jacobsson	Ugglestigen 33	149 00	NYNÄSHAMN	0752-139 32
V.ordf.					
Sekr.	Bertil Rolff	Kölvägen 55	149 00	NYNÄSHAMN	0752-160 10
Kassör	Birgitta Jansson	Valthornsvägen 40	149 00	NYNÄSHAMN	0752-156 86
Dans o Lek	Britt Hortlund	Viagatan 5	149 00	NYNÄSHAMN	0752-165 98
BU	Catarina Jacobsson	Ugglestigen 33	149 00	NYNÄSHAMN	0752-139 32
Dräkt	Christina Linder	Snorres väg 16	148 00	ÖSMO	0752-386 08
Slöjd					
Studie/Utb.	Bertil Rolff	se ovan			
0404	Järna Turinge Fdg.	Box 87	153 00	JÄRNA	
			Pg. 64 62 07 - 1		
Ordf.	Inga Eriksson	Bergsgatan 6 a	153 00	JÄRNA	0755-713 19
V. ordf.	Margareta Andersson	Rönnvägen 10 C	153 00	JÄRNA	0755-718 27
Sekr.	Lars Johansson	Täppgatan 11 A	151 33	SÖDERTÄLJE	0755-629 97
Kassör.	Lena Gustavsson	Liljewalchsg. 22 E	151 45	SÖDERTÄLJE	0755-641 53
Dans o Lek					
BU	Marie Malmgren	Mossvägen 48	153 00	JÄRNA	0755-713 03
Dräkt					
Slöjd					
Studie/Utb.	Inga Eriksson	se ovan			
0405	Verdandis Fdl	Box 58	641 21	KATRINEHOLM	se ordf.
			Pg. 46 22 52 - 8		
Ordf.	Maj Rom	Stallgårdsv. 23	641 37	KATRINEHOLM	0150-543 31
V.ordf.					
Sekr.	Carina Javelius	Remnavägen 5	641 35	KATRINEHOLM	0150-590 33
Kassör	Reinhold Pettersson	Carl Ugglas v. 17	641 37	KATRINEHOLM	0150-527 91
Dans o Lek	Kjell Kolterud	Backavägen 2 E	641 37	KATRINEHOLM	0150-157 41
BU	Maria Karlsson	Åsgatan 10	641 34	KATRINEHOLM	0150-147 92
Dräkt	Harriet Nilsson	Jungfrugatan 3 C	641 31	KATRINEHOLM	0150-516 17
Slöjd	Jan Kjellström	Renstigen 1	641 53	KATRINEHOLM	0150-193 10
Studie/Utb.	Kjell Kolterud	se ovan			

Adresslista (forts.)

0406	Flens Fdl.	Orrhammar 258	642 00 FLEN Pg. 38 30 89 - 0	0157-143 68
Ordf.	Leif Moby	Orrhammar 258	642 00 FLEN	0157- 143 68
V.ordf.	Gunnar Mårdberg	Pilvägen 3	642 00 FLEN	0157-115 17
Sekr.	Rolf Nordqvist	Lilla Smedstorp	640 32 MALMKÖPING	0157-441 15
Kassör	Kurt Garälv	Orrhammar 99	642 00 FLEN	0157-102 20
Dans o Lek	Sonia Waern (1/7)	Hammartorpsg. 9	642 00 FLEN	0157-111 33
BU	Dorty Fursjö	Stafs Gård	640 31 MELLÖSA	0157-610 15
Musik	Ing-Maria Sundin	Drottningg. 11	642 00 FLEN	0157-108 35
Dräkt	Monika Larsson	Bjurtorpsv. 25	642 00 FLEN	0157-144 16
Slöjd	Karin Hedman	Floragatan 35	642 00 FLEN	0157-111 83
Studie/Utb.	Ing-Marie Sundin	se ovan		
0407	Vingåkers Fdl.	se sekr.		
Ordf.	Kjell Larsson	Villagatan 44	643 00 VINGÅKER	0151-112 98
V.ordf.	Ove pettersson	Pl. 8476	643 00 VINGÅKER	0151-202 05
Sekr.	Dagny Andersson	Valhallav. 17	643 00 VINGÅKER	0151-111 59
Kassör	Maud Larsson	Humlegatan 63	643 00 VINGÅKER	0151-116 35
Dans o Lek	Stefan Eriksson	Villagatan 45	643 00 VINGÅKER	0151-134 41
Musik	John Persson	Vallanderv. 3	643 00 VINGÅKER	0151-108 88
BU	Dagny Andersson	se ovan		
Dräkt	Aino Larsson	Villagatan 44	643 00 VINGÅKER	0151-112 98
Studie/Utb.	Dagny Andersson	se ovan		
0408	Malmabygdens Fdl.	Box 28	640 32 MALMKÖPING Pg. 81 01 87 - 5	se ordf.
Ordf.	Bernt Olsson	Landsvägsg. 19	640 32 MALMKÖPING	0157-206 36
V.ordf.	Sören Olsson	Röjningsstigen 5	645 44 STRÄNGNÄS	0152-121 37
Sekr.	Birgitta Szebehely	Floragatan 34	642 00 FLEN	0157-145 18
Kassör	Monia Rombing	Kilgatan 4	640 30 HÄLLEFORSNÄS	0157-408 09
Dans o Lek	Sven Ingemars	Mälby, Dunker	640 32 MALMKÖPING	0157-207 30
MUsik	Bernt Olsson	se ovan		
BU	Brita Mattson	Mariebergsv. 8	640 31 MELLÖSA	0157-605 97
Dräkt	Ingrid Olsson	Röjningsstigne 5	645 44 STRÄNGNÄS	0152-121 37
Studie/Utb.				
0409	Näshulta Fdl.	se sekr.	Pg. 92 85 19 - 8	
Ordf.	Stefan Nordin	Näktergalsv. 54	633 69 ESKILSTUNA	016-264 54
V.ordf.	Pierre Robertsson	Frödingsg. 4 D	632 28 ESKILSTUNA	016-13 13 85
Sekr.	Gunilla Pettersson	Rossviksv. 11	633 70 ESKILSTUNA	016-215 19
Kassör	Gunnar Andersson	Näktergalsv. 23	633 69 ESKILSTUNA	016-256 53
Dans o Lek	Gudrun Bengtsson	Safirgången 3	632 34 ESKILSTUNA	016-42 58 55
BU				
Dräkt				
Slöjd	Kerstin Andersson	Näktergalsv. 23	633 69 ESKILSTUNA	016-215 19
Studie/Utb.	Stefan Nordin	se ovan		
0410	Fdl. Oxelö Gille	Box 60	613 01 OXELÖSUND Pg. 10 64 33 - 6	0155-367 45
Ordf.	Lars Kuntze	Lingonv. 9	613 00 OXELÖSUND	0155-378 21
V.ordf.	Bo Pettersson	Spjutv. 12	613 00 OXELÖSUND	0155-335 79
Sekr.	Gunbritt Särenfors	Kryddvägen 32	613 00 OXELÖSUND	0155-332 02
Kassör	Kjell Fernqvist	Alkvägen 79	613 00 OXELÖSUND	0155-358 66
Dans o Lek	Gunilla Andersson	Fiskarstugev. 8	611 92 NYKÖPING	0155-321 63
Musik	Kent Fredriksson	Oxelögatan 20 B	613 00 OXELÖSUND	0155-368 76
BU	Gunilla Andersson	se ovan		
Dräkt	Gunnel Fernqvist	Alkvägen 79	631 00 OXELÖSUND	0155-358 66
Slöjd				
Studie/Utb.	Gunilla Andersson	se ovan		

Adresslista (forts)

0411	Salems Gille	se sekr.	Pg. 8 67 93 - 7	
Ordf.	Leif Holm	Ormbunksstigen 3	144 00 RÖNNINGE	0753-554 46
V.ordf	Lars Pahlén	Skogvaktarstigen 11	144 00 RÖNNINGE	0753-524 08
Sekr.	Rose-Marie Mattson	Fredriksbergsv. 32	144 00 RÖNNINGE	0753-541 67
Kassör	Sven-Eric Sederlin	Linneastigen 7	144 00 RÖNNINGE	0753-553 67
Dans o Lek				
BU	Kaarina Nyström	Skogvaktarstigen 11	144 00 RÖNNINGE	0753-524 08
Musik	Roland Wickbom	Sländstigen 16	144 00 RÖNNINGE	0753-546 25
Dräkt				
Slöjd				
Sång	Ingalill Hansson	Skarpbrunnsv. 201	145 64 NORSBORG	0753-758 09
Studie/Utb.	Lars Pahlén	se ovan		
0412	Strängnäs Gilles Fdl.	Box 179	645 23 STRÄNGNÄS	0152-171 92
			Pg. 86 52 26 - 5	
Ordf.	Dan Stenmark	Villavägen 17	640 61 STALLARHOLMEN	0152-405 16
V.ordf.	Per Stenström	Svedäng	645 93 STRÄNGNÄS	0152-322 02
Sekr.	Carina Skoog	Löthem	645 94 STRÄNGNÄS	0152-255 23
Kassör	Ingrid Seijboldt	Ronneberg, Malmby	645 94 STRÄNGNÄS	0152-250 79
Dans o Lek	Bo Carlsson	Finningev. 58 D	645 42 STRÄNGNÄS	0152-150 38
Musik	Joakim Vikström	Vallbyv. 60 D	645 42 STRÄNGNÄS	0152-107 76
BU	Marita Pettersson	Åsby, Vansö	645 92 STRÄNGNÄS	0152-200 09
Dräkt	Margit Carlsson	Finningev. 58 D	645 42 STRÄNGNÄS	0152-150 38
Slöjd	Asta Hoflin	Finningev. 66 F	645 42 STRÄNGNÄS	0152-116 32
Studie/Utb.	Kerstin Frykmo	Tingstugatan 41 A	645 34 STRÄNGNÄS	0152-175 46
0413	Ösmo Hbg.s Fd.	Box 87	148 00 ÖSMO	
			Pg. 73 30 64 - 0	
Ordf.	Morgan Nilsson	Vaktbergs. 61	149 41 NYNÄSHAMN	0752-115 81
V.ordf.	Karl-Erik Åsgård	Vidbynäs	148 00 ÖSMO	0752-383 70
Sekr.	Jenny Lindvall	Tärnvägen 9	148 00 ÖSMO	0752-391 95
Kassör	Maud Wikström	Kaptensg. 5 D	149 31 NYNÄSHAMN	0752-152 57
Dans o Lek	Susanne Hammarsson	Heimdalsv. 12	149 32 NYNÄSHAMN	0752-104 38
Musik	Susanne Eriksson	Vidbynäs	148 00 ÖSMO	0752-383 70
Dräkt				
Slöjd				
Studie/Utb				
0414	Sorunda Fdl.	se sekr.	Pg. 78 49 56 - 5	
Ordf.	Lars Andersson	Sunnerbyv. 7	140 41 SORUNDA	0753-443 16
V.ordf.	Gunhild Rosenberg	Tyrved	140 41 SORUNDA	0753-442 74
Sekr.	Christina Andersson	Sunnerbyv. 7	140 41 SORUNDA	0753-443 16
Kassör	Gun-Britt Pettersson	Mosstigen 29	140 41 SORUNDA	0753-446 31
Dans o Lek	Patrik Åslund	Marstavägen 5 A	140 42 STORA VIKA	0752-354 66
BU	Margareta Stefansson	Rönningsberg, Pl 4201	137 00 VÄSTERHANINGE	0753-233 75
Dräkt	Gunhild Rosenberg	se ovan		
Slöjd				
Studie/Utb.	Margareta Stefansson	se ovan		
0415	Trosa Fdg.	Box 140	619 00 TROSA	0156-171 34
			Pg. 66 17 09 - 6	
Ordf.				
V.ordf.				
Sekr.	Berith Eriksson	Högbergsg. 26	619 00 TROSA	0156-138 77
Kassör	Solveig Sööhr	Husbyvägen 9	610 70 VAGNHÄRAD	0156-111 31
Dans o Lek	Inge Holgersson	Lillsvängen 3	619 00 TROSA	0156-128 80
BU	Anne Eriksson	Trosalundsg. 9 E	619 00 TROSA	0156-136 39
Dräkt				
Slöjd	Ulf Norman	Ödesbyvägen 5	610 70 VAGNHÄRAD	0156-115 20
Studie/Utb.	Ann-Cathrine Holgersson	Lillsvängen 3	619 00 TROSA	0156-128 80

****

Riksorg. Adress och Telefon.

Svenska Ungdomsringen för Bygdekultur,	Box 9154,	102 72 STOCKHOLM	08-668 06 55

Södermanlands Spelmansförbund styrelse 1989

Box 107, 640 32 MALMKÖPING Pg 12 24 74 - 0

Hedersordförande	Arne Blomberg G:a Lärarebostaden Törnevalla 590 62 LINGHEM Tel 013-741 48, arb 013-200700
Ordförande	Sören Olsson Röjningsstigen 5 645 44 STRÄNGNÄS Tel 0152-121 37, arb 0152-285 76
V ordförande	Christina Frohm Kommendörsgatan 4 114 48 STOCKHOLM Tel 08-667 21 71
Sekreterare	Anita Hedlund Landsvägsgatan 23 640 32 MALMKÖPING Tel 0157-211 21, arb 0155.470 97
kassör	Ulf Lundgren Högåsavägen 3 151 31 SÖDERTÄLJE Tel 0755-864 64, arb 0755-340 00
Styrelseledamot	Leif Johansson Sågstuvägen 38 nb 141 49 HUDDINGE Tel 08-779 89 67
Styrelsesuppleant	Marianne Skagerlind-Furå Uppåkravägen 58 646 00 GNESTA Tel 0158-126 28
Styrelseledamot	Bernt Olsson Landsvägsgatan 19 640 32 MALMKÖPING Tel 0157-206 36
Styrelsesuppleant	Roger Tallroth Finningevägen 58 D 645 42 STRÄNGNÄS Tel 0152-147 04, arb 0152-13400
Styrelseledamot	Ingemar Skoglund Johansvägen 16 151 39 SÖDERTÄKJE Tel 0755-973 20, arb 08-7647350
Ungdomsgruppen	Patrik Andersson Rothoffsvägen 6 632 21 ESKILSTUNA Tel 016-14 54 07
Ungdomsgruppen	Birgitta Andersson Bergsgatan 6 151 41 SÖDERTÄLJE Tel 0755-846 80

Ungdomsgruppen	Jonas Stenberg Lodjurets gata 251 136 64 HANDEN	Tel 08-777 75 75
Ungdomsgruppen	Anna Stensträm Bäckvägen 28 C 645 44 STRÄNGNÄS	Tel 0152-131 96
Adjungerad styrelseledamot	Marianne Lidberg Blåklintsvägen 22 611 45 NYKÖPING	Tel 0155-975 17
Adjungerad styrelseledamot	Britt Svanström Karlsro, Forssjö 641 90 KATRINEHOLM	Tel 0150-393 25

Spelmanslag 1989

BOTKYRKA HEMBYGDSGILLES SPELMANSLAG			
Lars Eriksson	Herrängsvägen 54	144 00 RÖNNINGE	0753/554 45
BYGDENS BLANDNING			
Lennart Nordin	Olovs väg 2	150 16 HÖLÖ	0755/570 89
DJURGÅRDENS SPELMANSLAG			
Karl Brokvist	Tulegatan 1	633 58 ESKILSTUNA	016/13 96 83
ESKILSTUNA NYCKELHARPOGRUPP			
Rolf Gille	Tegelbruksg. 7	632 28 ESKILSTUNA	016/12 46 00
ESKILSTUNA SPELMANSGILLE			
Ulla-Britt Wistrand	Gillbergav. 46C	632 30 ESKILSTUNA	016/11 28 16
FLENS SPELMANSLAG			
Erland Eriksson	Bergsgatan 20	642 00 FLEN	0157/114 03
FOLKMUSIKFORUM			
Anders Andersson	Lindersvägen 4	610 50 JÖNÅKER	0155/898 27
Folkmusikgruppen SIMMINGS			
Sören Olsson	Röjningsstigen 5	645 44 SRRÄNGNÄS	0152/121 37
GAMMELDAX			
Ingvar Andersson	Bergsgatan 6	151 41 SÖDERTÄLJE	0755/846 80
GRANNLAGET			
Elisabeth Nilsson	St Hult, Råby-Rekarne	635 12 ESKILSTUNA	016/35 90 74
HANSSONS HARPLAG			
Rolf Hansson	Vildvinsvägen 5	632 33 ESKILSTUNA	016/42 20 81
HÖGSJÖ SPELMANSLAG			
Ivan Andersson	Hästhagsv. 12	640 10 HÖGSJÖ	0151/450 66
JÄRNA LÅTGRUPP			
Lennart Darsell	Myrstugan, Pl1199	153 00JÄRNA	0755/700 96
KATRINEHOLMS SPELMANSLAG			
Göte Karlsson	Ringvägen 7G	641 35 KATRINEHOLM	0150/193 65

Spelmanslag 1989

KLÅ och KNAVRA
Lena Höög Nybrogatan 51 5tr 114 40 STOCKHOLM 08/61 16 76

LÄGGESTA STATIONSORKESTER
Stig Norrman Täppgatan 2 151 33 SÖDERTÄLJE 0755/175 20

LÄSTRINGE LÅTAR
Ingemar Lindqvist Johannisdalsg. 26 126 58HÄGERSTEN 08/46 47 17

MALMABYGDENS B-LAG
Ing-Marie Sundin Drottninggatan11 642 00 FLEN 0157/108 35

MALMABYGDENS SPELMANSLAG
Bror Andersson Ringvägen 3B 1tr 640 32 MALMKÖPING 0157/204 89

MUSIKSKOLANS LÅTLAG
Monica Lönn Rundvägen 9, L2 641 90 KATRINEHOLM0150/173 52

MUSIKSKOLANS LÅTLAG
Rolf Be4rlin Skogsvägen 16 640 23 VALLA 0150/604 50

NYBLE ALLSPEL
Nils Häggbom Box 2068 137 02 VÄSTERHANINGE 0750/312 88

HYCKELHARPAN
Siegfrried Nitz Sjölandsvägen 29 641 53 KATRINEHOLM 0150/190 38

HYCKELHARPGRUPPEN OXTAKT
Roland Eriksson Breviksvägen 3 613 00 ÖXELÖSUND 0155/353 32

NYCKELKNIPPAN
Sten Eriksson Frejavägen 9 646 00GNESTA 0158/103 04

NYKÖPINGSHUS SPELMANSGILLE
Ellert Skog Ringvägen 8 611 35 NYKÖPING 0155/142 20

ÖXELÖ GILLES SPELMÄN
Arne Jansson Pulpetvägen 5 613 01 OXELÖSUND 0155/303 92

REKARNE FOLKDANSGILLES SPELMANSLAG
Birgitta Björkman Rustmästarvägen 5 632 33 ESKILSTUNA 016/42 07 15

SALEMS GILLES SPELMANSLAG
Roland Wickbom Sländstigen 16 144 00 RÖNNINGE 0753/546 25

SALTSJÖBYGDENS SPELMANSGILLE
Hans Eriksson Odenvägen 39 133 00 SALTSJÖBADEN 08/717 25 74

SLOTTSNYCKLARNA
Åke Stenbäck Strandviksvägen 82 640 20 BJÖRKVIK 0155/713 85

SPELFOLKET
Kåre Widén Blåklocksvägen 6 632 39 ESKILSTUNA 016/35 25 04

Spelmanslag 1989

STRÅKDRAGET
Britt Svanström Karlsro, Forssjöbruk 641 90 KATRINEHOLM 0150/393 25

STRÄNGNÄS GILLES SPELMANSLAG
Håkan Frykmo Korintvägen 4 123 56 Farsta 08/713 9065

SVÄRTA SPELMÄN
Håkan Söderquist Diamantvägen 15, Sjösa 611 44 NYKÖPING 0155/201 85

SÖDERTÄLJE PENSIONÄRSFÖRENINGS MUSIKGRUPP
Folke Andersson Östergatan 30B 151 43 SÖDERTÄLJE 0755/382 17

SÖDERTÄLJE SPELMANSLAG
Bo Roos Bodavägen 13 144 00 RÖNNINGE 0753/518 55

SÖRMLANDSOKTETTEN
Gunnar af Trampe Orrhammar 110 642 00 FLEN 0157/114 75

TUNAHARPORNA
Ulla-Britt Wistrand Gillbergavägen 46C 632 30 ESKILSTUNA 016/11 28 16

Kom ihåg våra fonder

Folkmusikfonden

Gustav Wetter Minnesfond

Pg 71 55 33-6

MASSBREV

SÖDERMANLANDS
SPELMANSFÖRBUND
Box 107
640 32 MALMKÖPING

SÖRMLÄNDSKA VISOR I

SÖRMLÄNDSKA VISOR II

SÖRMLÄNDSKA VISOR III

SÖDERMANLANDS MUSEUMS SERIE
SMÅSKRIFTER 6

SÖDERMANLANDS MUSEUM
SMÅSKRIFTER 12

SÖDERMANLANDS MUSEUMS SERIE
SMÅSKRIFTER 14

Köp den för det gentila priset av 10:–/st, 3 st 30:– + porto
Endast ett begränsat antal återstår. Skriftlig rekvisition till

Södermanlands Spelmansförbund, Box 107, 640 32 Malmköping

Sörmländska Ungdomsringen, Rådhustorget 5A, 633 40 Eskilstuna

ISSN 0346-2595